

# DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 3, 2015 • Vol. CVI Nr. 141 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-02-15

## Kokie šaunūs tie mūsų vaikai!



Kostas Mačius su dviem draugais 2013 m. Valstybės dienos proga ant 1,4 m aukščio kojūkų nužingsniavo 11 km 20 cm. Algimanto Verbuto nuotr.

Vytautas Navaitis

### ŠIAME NUMERYJE:



Popiežius Afrikoje – 3 psl.



Lietuvos ir išsvijojos skautai ruošiasi 100-mečiui – 6 psl.

### RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Išleista „Lietuvos vaikų rekordų knyga“. Tai pirmasis leidinys apie nepaprastus, nuostabius ir netgi iš pirmo žvilgsnio neįtikėtinus, bet kruopščiai patikrintus vaikų ir jaunuolių iki aštuoniolikos metų amžiaus pasiekimus bei sugebėjimus. Kny-

goje aprašytas ir keturmetės Kristinos Strauskaitės Guinnesso pasaulio rekordas. Visi rekordai registruoti pagal Lietuvos ir pasaulio rekordų registravimo taisykles. Šiandien kalbamės su šios knygos sudarytoju, Lietuvos rekordus registruojančios agentūros „Factum“ prie Lietuvos kultūros fondo direktoriumi **Vytautu Navaičiu**.

## Gyvas gaidys pamokoje. Kodėl gi ne?



Tėvynės pažinimo pamoka K. Donelaičio mokykloje 1–3 klasių vaikams.

Evaldo Bujanausko nuotrauka

### VYTAS PAKALNIŠKIS

Gyvas gaidys lankėsi Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklėlės (KDLM) Tėvynės pažinimo pamokoje visi neatsitiktinai...

Švietimo tarybos gairėse numatyta supažindinti lituanistinių mokyklėlių vaikus su naminiiais gyvuliais, tradicijomis, geografija ir kitais lietuviškais

fenomenais. Gairės yra gerai, daug geriau nei nurodymai. Pats mokymo tikslas jau yra sudominimas, o ne vertimas domėtis. Aš Tėvynės pažinimo pamoką taip išsivaizduoju. Susidomėjęs vaikas pats lupa iš mokytojo informaciją, klausia klausimus, iš kurių galima spręsti ir jo pažinimo lygį, jei reikia pataisyti ar pagirti, o kartais net pasidvyvinti iš jo išvedžiojimų.

– 5 psl.

**DRAUGAS**

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.



Visko bijote kaip mirtingi, visko trokštate kaip nemirtingi – Seneca



# Popiežius Pranciškaus vizitas Afrikoje

Lapkričio 25–30 dienomis popiežius Pranciškus lankėsi Afrikos kontinente, aplankydamas Keniją, Ugandą ir Centrinę Afrikos respubliką. Kiekvienoje iš šių aplankytojų šalių katalikai sudaro ženkliai gyventojų dalį, o Bažnyčios indėlis švietimo, sveikatos, socialinėje srityje yra pakankamai didelis. Katalikų Bažnyčia šiose šalyse yra įsteigusi daug ligoninių, senelių ir neįgalųjų namų, centrų raupsuotiesiems, vaikų darželių bei našlaičių namų bei tūkstančius kitų institucijų.

Trys Afrikos valstybės kartu labai skirtingos, tačiau nepaisant išsivystymo lygio ar politinės padėties, afrikiečiai popiežių sutiko nepaprastai nuoširdžiai ir džiaugsmingai. Rodos, šio kontinento žmonės sugeba džiaugtis net karų bei skurdo akivaizdoje. Nepaisant sunkių sąlygų, Afrikos krikščionių skaičius nuolat auga.

Popiežiui buvo svarbu Afrikoje ne tik skelbti Evangelijos žinią, bet ir palaikyti pačius vargingiausius gyventojus, kurių sąskaita tarpsta turtingieji, vartodami žemyno išteklius, priklausančius visiems. Popiežius paminėjo, kad Afrika yra pats turtingiausias žemynas, turintis savyje gausius naudingų iškasenų klotus, tačiau tais turtais dažnai naudojasi kiti. Afrika yra tapusi galingų valstybių auka. Popiežius atvyko į juodąją žemyną priminti konfliktuojančioms grupuotėms, valstybių vadovams taikos ir gailestingumo vieni kitiems svarbą. Popiežiaus žinia pasiekė daugelį kenčiančių, ligonių, įtampas išgyvenusius afrikiečių.

Kenijoje iš 43 mln. gyventojų 15 milijonų yra katalikai. Tai pirmoji popiežiaus aplankyta valstybė šioje kelionėje. Šioje gražioje rytų Afrikos valstybėje į popiežius aukojamas šv. Mišias Nairobyje susirinko šimtai tūkstančių tikinčiųjų. Šv. Mišių liturgija buvo persmelkta džiugaus giedojimo ir šokių, dalyvavo per 2 000 kunigų ir Afrikos vyskupų.

Kenijoje popiežius taip pat aplankė JT būstinę, kur pasodino medį. Medelio pasodinimas, pasak po-



Popiežių Pranciškų pasitinka Centrinės Afrikos Respublikos gyventojai.

EPA–ELTA nuotraukos

piežiaus, yra kaip kvietimas priešintis miškų naikinimui ir žemės dykumėjimui, atsakingai elgtis su aplinka.

Popiežius atvyko į Keniją taip pat paraginti įvairių religijų atstovų siekti taikos. Ši popiežiaus žinia buvo labai svarbi prisimenant šiais metais džihadistų įvykdytas žudynes Garisio universitete prieš Velykas, kurių metu žuvo 148 krikščionys studentai.

Antrąją popiežiaus vizito Kenijoje dieną nunciatūroje įvyko ekumeninis ir tarpreliginis susitikimas. Pasveikinti popiežiaus atvyko pagrindinių Kenijos krikščioniškųjų konfesijų vadovai ir musulmonų bei vietinių tradicinių animistinių religijų atstovai. Prisimindamas, kad labai dažnai ekstremistų grupuotės naudoja Dievo vardą savo tikslams, jis kalbėjo:

*Labai svarbus yra mūsų visų įsitikinimas, kad Dievas, kuriam mes tarnaujame, yra taikos Dievas. Jo šventas Vardas niekada negali būti naudojamas neapykantos ir smurto teisinimui. Deja, dažnai jaunimas paverčiamas ekstremistais, religijos vardu sėjančiais nesantaiką ir baimę, ardančiais visuomenės audinį. Dėl to svarbu, kad mes būtume taikos pranašai, raginantys kitus gyventi taikoje, harmonijoje, vieni kitus gerbdami. Visagalis tepaliečia širdis visų, kas smurtauja ir tesuteikia ramybę mūsų šeimoms ir bendruomenėms.*

Paskutinis didysis popiežiaus vizito Kenijoje viešas renginys buvo susitikimas su jaunimu, penktadienio rytą įvykęs Nairobio Kasarani stadione, talpinančiame septynias dešimtis tūkstančių žmonių. Kartu su jaunimu, susitikime dalyvavo dauguma Kenijos vyskupų, taip pat ir Prezidentas Uhuru Kenyatta. Pranciškus neskaitė iš anksto parengtos kalbos, bet iš klausęs jaunimo liudijimus, spontaniškai atsakė į klausimus: kodėl Dievo sukurtame pasaulyje nėra santaikos? kodėl žmonės kariauja? kodėl taip dažnai matome nesąžiningumą? kaip atsišpirti fanatizmui? Kalbėdamas su jaunimu popiežius pabrėžė dvi svarbiausias problemas: korupciją ir jaunimo radikalizavimą: *ką daryti, kad fanatizmas nepasiglemžtų mano brolio? Atsakymas – tai visų pirma švietimas, ugdymas. Tačiau svarbi ir malda. Melskitės vieni už kitus, karštai melskitės, nes Dievas galingesnis už visas rekrutavimo kampanijas. Kai liūdna, kai esame nusivylę, žiūrėkime į kryžius. Fanatizmas ir radikalizmas neturi nieko bendra su tikru tikėjimu. Jie prieš Dievą.* Popiežius sakė, kad jis pats visada su savimi turi rožinį ir jo dėka jis niekada nebuvo praradęs vilties.

Dar vienas svarbus popiežiaus vizitas buvo numatytas Nairobio Kangemi lūšnynų kvartale, kur popiežius aplankė vargingiausius žmones jų pačių namuose. Lūšnynų kvartalas, turintis apie 100 000 gyventojų, kurie gyvena labai vargingai, trūkstant tokių elementarių dalykų, kaip kad geriamas vanduo ar tualetai. Kvartale veikia šv. Juozapo Darbininko parapija, priklausanti jėzuitams. Popiežius šiems



Popiežius Pranciškus lankosi anglikonų kankinių šventykloje, Kampaloje, Ugandoje.

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME „DRAUGĄ“ • [www.draugas.org](http://www.draugas.org)

## DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday  
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,  
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL  
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

### GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD) – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00  
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00  
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

### TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00  
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.  
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:  
skelbimai@draugas.org  
administracija@draugas.org



žmonėms pasakė vilties žodį: Jaučiuosi kaip namie, dalindamasis šiuo laiku su savo broliais ir seserimis, kurie, nesigėdiju pasakyti, užima specialią vietą mano gyvenime ir pasirinkimuose. Esu čia, kad visi žinotumėte, kad jūsų džiaugsmas ir viltys, taip pat skausmai ir nerimas man yra svarbūs. Žinau sunkumus, su kuriais susiduriate kasdien. Kaip galime tylėti apie patiriamas neteisybes?

Popiežiaus vizitas vargingiesiems buvo kaip šviesos spindulys jų dažnai nelinksmoje, įtemptoje kasdienybėje.

Šeštadienį popiežius atvyko į Ugandą. Šioje šalyje vyksta mažiau karinių konfliktų, tačiau čia vyrauja baisi socialinė nelygybė. Popiežius savo vizitu norėjo pagerbti ir Ugandos krikščionis kankinius, kurie žiauriu būdu buvo nukankinti 1884–1887 m.

*Nuo apaštalu laikų iki šių dienų iškilo daug liudytojų, kurie skelbė Jėzų ir atskleidė Šventosios Dvasios galią. Šiandien su dėkingumu prisimename Ugandos kankinius, kurių meilės Kristui ir Jo Bažnyčiai liudijimas pasiekė „žemės pakraščius“. Prisimename ir anglikonų kankinius, kurių mirtis už Kristų liudija kraujo ekumenizmą, – kalbėjo popiežius Mišų homilijoje.*

Šeštadienį popiežius lankėsi globos namuose Ugandos sostinėje, kuriuose Gerojo Samariečio kongregacijos seserys slaugo ir globoja visų kartų vargšus, neįgaliuosius ir ligonius. Šventasis Tėvas privačiai pasimeldė namų koplyčioje, susitiko su keliomis dešimtimis seserų vienuolių ir aplankė daug globos namų gyventojų. Popiežius ragino, kad krikščionių bendruomenės neužmirštų vargšų. Parapijos negali užmerkti akių ir užkimšti ausų vargšų šauksmui.

Sekmadienio ryte, palydėtas Ugandos prezidento Yoweri Museveni, krašto vyskupų, gausaus būrio žurnalistų, garbės sargybai atidavus pagarbą ir nuskambėjus maršo garsams, popiežius Pranciškų, šypsodamasis paspaudė rankas aplinkiniams ir išvyko į paskutinę savo kelionės atkarpą – Centrinės Afrikos Respubliką ir jos sostinę Bangui. Tai sunkiausia Pranciškaus kelionė Afrikoje dalis, ypač todėl, kad šis neturtingas kraštas yra labai arti naujų pilietinio karo proveržių, klesti nusikalstamumas. Į chaosą kraštas galutinai nusirito 2013 metais, kai šiaurinių regionų musulmonai, remiami didelių ginkluotų musulmonų grupuočių iš Čado ir Sudano, tarp kurių nemažai ekstremistų džihadistų, patraukė į sostinę, nuvertė ilgametį

diktatorių Bozize ir pareiškė, kad jie dabar valdys, kad nebesileis valdomi krikščionių daugumos. Tačiau jų koalicija nesugebėjo sukurti jokios veikiančios valdžios ir virto brutaliais karo feodalais. Kaip atsakas, susiformavo krikščionių savignos būriai, kurie patys netrukus perėjo į puolimą. Galiausiai į kraštą buvo pasiųsta apie 10 000 taikos palaikymo pajėgų su JT mandatu, šiuo metu Bangui budi 900 prancūzų karių korpusas. Jie užgesina pagrindinius konflikto židinius, tačiau kriminalinis, etinis ir religinis smurtas yra kasdienybė.

„Pats Pranciškaus atvykimas jau yra tikėjimo pergalė, – sakė Prezidentė Samba-Panza. – Tai gailėstingumo ir solidarumo pergalė.“ Ji labai džiaugėsi, kad Šventasis Tėvas panorė atvykti į šią valstybę, kurią griovė ne vien paskutinioji, bet daug pasikartojančių krizių per pastaruosius dešimtmečius. Iš Prezidentės būstinės popiežius Pranciškų automobiliu nuvyko tiesiai į pabėgėlių stovyklą šv. Išganytojo parapijos teritorijoje. Piliiečiai susirėmimai dešimtis tūkstančių žmonių pavertė pabėgėliais. Ir čia žmonės pasitiko Šventąjį Tėvą labai džiugiai, šurmuliuodami, skanduodami. Pranciškų apsupo vaikai, po to į jį kreipėsi pabėgėlių stovykloje gyvenanti moteris: *Sveiki atvykę tarp mūsų. Mes nudžiuginti ir pagerbti jūsų vizito, mes džiaugiamės, kad jūs panorote pasidalinti mūsų džiaugsmu ir mūsų baimė, mūsų nerimu.*

Popiežius Pranciškų sekmadienio pavakare, atverdama Bangio katedros Šventąsias Duris, paskelbė Bangi dvasine pasaulio sostine ir prašė meilės ir taikos malonės Bangio arkivyskupijai, Centrinės Afrikos Respublikai, visai Afrikai ir visiems kraštams, kuriuose vyksta karai, stokojama taikos. *Šiandien, šioje vietoje, dvasinėje pasaulio sostinėje Bangyje, prasidėjo Gailėstingumo jubiliejus, – pasakė popiežius Pranciškų, per vertėją pakvietęs susirinkusiuosius prisidėti prie jo karšta malda, prašant Dievo meilės ir taikos: Kartokit su manimi – meilės, taikos, meilės, taikos... Visiems, kurie neteisėtai naudoja šio pasaulio ginklus, noriu išsakyti prašymą: sudėkite šiuos mirties įrankius, apsiginkluokite teisingumu, meile, gailėstingumu, kurie vieninteliai tikrai užtikrina taiką.*

Tokia buvo paskutinė popiežiaus Pranciškaus žinia juodajame žemyne, kuriame jau prasidėjo didysis Gailėstingumo jubiliejus.

Parengė Renata Žiūkaitė



Popiežius Pranciškų apsilankė mečetėje Centrinės Afrikos Respublikos sostinėje Bangyje ir pareiškė, kad krikščionys ir musulmonai yra broliai.

## Steigiamojo Seimo nario proanūku D. Udriui kelias į Seimą kol kas užkirstas



Iš k.: Zenonas Vaigauskas, Antanas Guoga ir Darius Udrys.

Seimo kanceliarijos nuotr.

Lapkričio 30 d. Amerikos lietuvis dr. Darius Udrys ir Europos parlamento narys Antanas Guoga susitiko su Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininku Zenonu Vaigausku.

„Mūsų susitikimo tikslas buvo išsiaiškinti, kodėl asmenys, turintys dvigubą pilietybę (asmeniškai mano – Lietuvos ir JAV) negali tapti kandidatais į Seimą. Šiuo metu VRK vadovaujasi beveik dvidešimties metų senumo Lietuvos Konstitucinio Teismo išaiškinimu, kuris nuo 1998 metų, vėliau ir Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ir NATO, nebuvo peržiūrėtas. Atsižvelgiant į šių dienų kontekstą, kuomet užsieniuose gimta tūkstančiai lietuvių, kai garsiai kalbame apie globalią Lietuvą, įgyvendinamos įvairios programos su tikslu susigrąžinti žmones į Lietuvą, tokį Konstitucinio Teismo išaiškinimą turėtume peržiūrėti“, – įsitikinęs JAV gimęs, ten mokslus baigęs ir prieš penkerius metus grįžęs gyventi į Lietuvą politologas ir viešųjų ryšių profesionalas D. Udrys.

Z. Vaigauskas susitikimo metu aiškino, kad Konstitucinio Teismo nutarimas ir Seimo rinkimų įstatymas – vienareikšmiški. Kandidatai į Seimą, turintys kitų šalių pilietybę, privalo Komisijai įrodyti, kad jos atsisakė.

„Kandidatuoti į Seimą man būtų didelė garbė ir galimybė pasiūlyti savo patirtį ir žinias Lietuvai. Mano prosenelis buvo Steigiamojo ir Pirmojo Seimo narys. Seneliai pasitraukė iš Lietuvos karo metu, kai tokiems kaip jie, grėse trėmimai ir mirtis. Jei ne karas ir okupacija, greičiausiai būčiau gimęs nepriklausomoje, klestinčioje Lietuvo-

je“, – papildė jis.

D. Udrio prosenelis Juozapas Akmenskis buvo Steigiamojo ir Pirmojo seimų narys 1920–1923 m.

Pasak D. Udrio, JAV pilietybės atsisakymas faktinės padėties nepakeistų. „Atsisakydamas pilietybės nepakeičiau fakto, kad gimiau ir užaugau Amerikoje. Pilietybės atsisakymas nepakeis ir fakto, kad JAV lieka gyventi mano tėvai, močiutė, broliai ir sesuo. Tai nepadarytų mažes dar labiau ištikimu Lietuvos piliečiu ir nepakeistų priesaikos būti ištikimu ir tarnauti Lietuvai, kurią duociau jei būčiau išrinktas Seimo nariu“, – aiškina D. Udrys.

Europarlamentaro, Liberalų sąjūdžio nario Antano Guogos biuro išplatintame pranešime teigiama, kad skubotai atsisakyti Australijos pilietybės jis šiuo metu negalėtų dėl savo dviejų nepilnamečių dukrų, kurios yra Australijos pilietės – egzistuoja tikimybė, kad jos šios šalies pilietybės netektų kartu su tėvu. „Neturiu teisės dėl savo pasirinkto politinio kelio užkirsti kelią jų pasirinkimams“, – pranešime cituojamas A. Guoga.

Pranešime LR Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė raginama „imtis jai suteiktų galių ir keisti reikalingus teisės aktus taip, kad visiems Lietuvos Respublikos piliečiams būtų užtikrintos vienodos galimybės įgyvendinti savo pilietines teises“. Z. Vaigausko nuomone, vargu ar Konstitucinis Teismas dar kartą grįš prie šio klausimo, todėl sprendžiant problemą Seimui greičiausiai reiktų inicijuoti pačios Konstitucijos keitimą.

„Draugo“ info

## Remkime Draugo fondą



Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500





## RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

# Washingtonė rinkosi lituanistinių mokyklų mokytojai



Seminaro lektorė Bostono lituanistinės mokyklos vedėja Gailutė Urbonaitė-Narkevičienė seminaro dalyvius supažindino su lietuvių kalbos mokymo bei mokymosi aspektais.

Evaldo Bujanausko nuotrauka

### ŽIVILĖ UČKURONIENĖ

Kompetentingas mokytojas yra ne tas, kuris viską žino ir moka, bet tas, kuris drįsta išmokyti! Tokiais žodžiais lapkričio 8 dieną Lietuvos Respublikos ambasadoje Washingtonė prasidėjo seminaras, skirtas JAV lituanistinių mokyklų mokytojams. Lituanistinė šių dienų mokykla, kokia ji? Koks turi būti mokytojas ir mokymo programa? Kaip pasiekti pamokos tikslus? Nuo ko pradėti ir būti tikram, kad esi teisingame kelyje... Šie ir dar daugelis kitų klausimų kyla mokytojui, kuris imasi nepaprastai atsakingo darbo, išmokyti vaikus lietuvių kalbos, išsaugoti kultūros ir tradicijų pamatus, išugdyti pilietišką, besididžiuojantį ir laimingą vaiką, kuris lietuvių kalbos dėka galėtų jausti ryšį su savo prigimtinė teise būti lietuviu.

### Aptarė mokymo metodiką

Taigi, seminarą, kurio temos buvo „Mokymo turinys lituanistinėje mokykloje“ bei „Mokymosi tikslai pamokoje“, organizavo JAV Švietimo taryba,

Lietuvių Fondas, Washingtono Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Bujanauskas bei mokyklos bendruomenė. Seminaro lektorės Bostono lituanistinės mokyklos vedėja Gailutė Urbonaitė-Narkevičienė ir tos pačios mokyklos gimnazijos klasės mokytoja Eglė Šležienė pasidalino savo patirtimi, idėjomis, mokymo metodikomis, pamokų sudarymo tikslais ir mokymo programa.

Pirmoji seminaro dalis, kurią pristatė Gailutė Urbonaitė-Narkevičienė, buvo skirta supažindinti su lietuvių kalbos mokymo bei mokymosi programa pagal kalbines veiklos sritis (klausymas, kalbėjimas, skaitymas, rašymas), kalbos mokymosi kompetencijomis, sociokultūrinio konteksto ir turinio supratimu, vaikų kalbos lygių supratimu, raida bei Vilniaus universiteto lituanistinių studijų katedros dėstytojų darbo patirtimi, mokant užsieniečius. Taip pat buvo pristatyti Ritos Mikelionytės ir Gailutės Narkevičienės lietuvių kalbos pradinio ugdymo programa šeštadieninėms JAV mokykloms ir plačiai aptariami programos komponentai, mokinio įverti-

nimo lygių ir turinio santykis, programos ir mokomosios medžiagos santykis ir, žinoma, privalumai bei galimi sunkumai.

### Lietuvių kalba: pirma ar antra?

Antroji seminaro dalis, kurią pristatė Eglė Šležienė, buvo skirta išsiaiškinti, kas gi yra sėkminga pamoka ir kaip suformuluoti bei įgyvendinti pamokų tikslus.

Kaip teigia Gailutė Narkevičienė, ilgą laiką ir Lietuvoje ir Amerikoje buvo mokoma tradiciniu (scholastiniu metodu): nuo formos prie vartojimo, nuo kalbos vieneto bet kuriame lygyje analizės pereinant prie vienintelio aktualizuojamo tikslo – rašymo. Visame pasaulyje kalbų mokyme vartojama komunikacinis metodas, ruošiantis mokinį realiam gyvenimui, situatyviam kalbos panaudojimui. Pamąstykite... Pasaulinės globalizacijos sąlygomis augantys ir besimokantys lietuvių kalbos vaikai nebegali būti laikomi vienakalbiais. Tai kurioje vietoje gi yra lietuvių kalba: pirma ar antra, gimtoji ar...? Seminaro metu įvyko

įdomi diskusija šiuo klausimu. Ir visi buvo prieta nuomonės, kad lietuvių kalba yra paveldėtoji kalba. Toks yra teisingiausias apibrėžimas.

### Lituanistinių mokinių mokiniai vertinami pagal lygius

Kalba yra žmonių žodinė komunikacijos priemonė. Ji reikalinga tam, kad tauta išliktų. Nebus kalbos, nebus tautos. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad mokantis kalbos reikia lavinti visas keturias kalbines veiklos sritis: klausymą, kalbėjimą, skaitymą ir rašymą. JAV lituanistinių mokyklų mokiniai yra vertinami pagal Europos Tarybos kalbos mokėjimo lygius A1, A2, B1(2). Ką gi šie lygiai reiškia? Pradedantis kalbos vartotojas yra „Lūžis“ (A1), pradedantis kalbos vartotojas „Pusiaukelė“ (A2) ir savarankiškas kalbos vartotojas „Slenktis“ (B1).

Lektorės G. Narkevičienės teigimu, visoms lituanistinėms mokykloms reikėtų orientotis būtent į šiuos lygius, nes C1 ir C2 yra labai aukštos kvalifikacijos kalbiniai lygiai, kurių lituanistinė mokykla išmokyti praktiškai negali. Ne kartą paskaitos metu buvo pabrėžta, kad lituanistinė mokykla, tai ne lietuvių kalbos kursai.

Seminaro metu buvo pateikiami pavyzdžiai, kuo skiriasi kalbos lygių vartojimas situacijose? A1 lygio mokiniai geba suteikti ir gauti būtiniausią informaciją. A2 lygio mokiniai ne tik geba suteikti ir gauti būtiniausią informaciją, bet ir išsakyti savo nuomonę. B1 lygio mokiniai geba ne tik suteikti informaciją, bet ir keistis nuomonėmis, pagrįsti savo nuomonę.

Daug abejonių ir spėliojimų buvo diskutuojant sociokultūrinės kompetencijos metu. Ar tikrai A1 lygio mokiniams turi būti žinoma, kokių elgesio normų reikėtų laikytis svarbiausiose kasdienio gyvenimo situacijose?

Taip pat ar lygių A2 ir B1 vaikams turi būti žinoma apie lietuvių žmonių kasdienį gyvenimą, t. y. šventes, mitybos kultūrą, laisvalaikio leidimo būdą visuomenės narių santykius, didžiausius vertybes, svarbiausius pažiūrų aspektus (politiką, religiją, tradicijas, mokslą, rasų santykius ir panašiai). Ar mes,



Į seminarą „Mokymo turinys lituanistinėje mokykloje“ bei „Mokymosi tikslai pamokoje“ Washingtonė susirinko JAV lituanistinių mokyklų mokytojai. Pirmoje eilėje pirma iš kairės sėdi Bostono lituanistinės mokyklos vedėja ir seminaro lektorė Gailutė Urbonaitė-Narkevičienė, trečia iš dešinės – Washingtono Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Bujanauskas, antroje eilėje šešta iš kairės stovi Bostono lituanistinės mokyklos mokytoja ir seminaro lektorė Eglė Šležienė.



lietuviai, tikrai paisome šių autentiškų normų?

Atsakymas į šį klausimą liko atviras. Pavyzdžiui, juk lietuvis lietuvių sutikęs turėtų nesiglebėsiuoti ir nebučiuoti į abu skruostus, o santūriai pasisveikinti. Tik su labai gerais pažįstamais bučiuojamasi, ir tik – į lūpas.

### Dėmesio centre – mokymas bendrauti

Vienas nepaprastai svarbus aspektas kalbos mokyme yra komunikacinis kryptingumas, tai yra – visų keturių kalbinės veiklos rūšių (kalbėjimo, klausymo, rašymo ir skaitymo) harmonija ir šnekamosios kalbos pirmumas rašytinės kalbos atžvilgiu. Dėmesio centre atsiduria mokymas bendrauti, komunikacinių ketinimų, abstrakčių ir konkrečių sąvokų reiškinio, kalbos funkcijų, o ne tam tikrų gramatikos taisyklių, žodžių, ar gramatinių (sintaksinių) struktūrų mokymas.

Suklusite! Ne linksniavimo, asmenavimo, kitų formų kaitymo mokymas ar diktantų rašymas. Lietuvoje svetimųjų kalbų mokymo komunikacinė kryptis yra dar palyginti nauja, prie jos pereinama nelengvai, nors ir suprantami bei vertinami jos privalumai. Dirbantiems išeivijoje, tenka dvigubai sunkesnė užduotis: ne tik reformuoti lietuvių kalbos dėstymą, bet ir identifikuoti mūsų mokinių kalbos mokėjimo lygius, jų komunikacinius poreikius. Tuos poreikius galime tik nujausti. Anot G. Narkevičienės, patikimų metodiškai pagrįstų tyrimų mažoka.

### Svarbu „neiškalti“ gramatiką

Taigi, kaip neignoruojam gramatikos, išmokyti vaikus lietuvių kalbos? Juk lietuvių kalba yra labai gramatiška. Svarbu ne tik gerai išmanyti pačią kalbą, bet dėstyti ją taip, kad vartotojas suprastų. Jei „iškalsime“ linksnius ir daiktavardžių galūnes, ar išmoksime juos vartoti? Gal visgi daug įsimintinesnis būdas mokyti linksniams yra konkreti situacija. Pavyzdžiui: Man patinka kas? – ledai; aš nenoriu ko? – ledų; aš mėgstu ką? – ledus. Funkcijos arba reikšmės nustatymas yra vienas svarbiausių mokytojo pasiruošimo komponentų. Kraštutinis atvejis yra gramatikos visiškas nepaisymas, tačiau tada netenkama sistemos ir pamato kalbos tobulinimui.

### Pamokos pagrindinės dalis – naujos medžiagos pateikimas

Klausymo, skaitymo, kalbėjimo ir rašymo gebėjimų derinimas pamokose gali vykti taip: pamokos pradžioje pakartokite ko jau mokėtės. Vėliau sudominkite nauja tema bei paaiškinkite, kuo ji yra aktuali. Taip pat vaikams svarbu suvokti paraleles su kitomis kalbomis (anglų, ispanų). Pamokos pagrindinės dalis – naujos medžiagos pateikimas. Nereikalaujame, kad vaikai suprastų tekstą dar nepateikus naujos mokomosios bazės, ypač naujų žodžių. Partina pradėti žodžiais, pereinant prie teksto (skaitomo ar klausomo) ir, žinoma, svarbus gramatikos funkcinis pateikimas. Įtvirtinkite ko mokėtės! Nepamirškite žodinių dėstymo metodų (pasakojimas, aiškinimas), pokalbio ir diskusijų metodų, spausdintų šaltinių panaudojimo metodo bei demonstravimas ir stebėjimo.

Ar lengva visa tai padaryti? Žinoma, kad ne. Sunkumai iškyla, nes nuolat kinta sociokultūrinė situacija, jaučiama mokomosios medžiagos stoka ir neatitikimas, laiko ir mokymo programos neadekvatumas. Visose mokyklose susiduriama su mokinių lygių nevienodumu, kintančiu mokytojo ir mokinio santykiu bei situacija, tėvų lūkesčių ir santykio su mokykla bei istorijos, geografijos, muzikos, kultūros mokymo integravimu.

### Svarbi tartis, garsai, kirtis ir intonacija

Mokydami vaikus mes norime, kad jie kalbą galėtų vartoti įvairiose situacijose, kad jie gebėtų suteikti ir gauti faktinę informaciją: apie asmenį, apie paslaugas, tariantis dėl susitikimo, perkant, užsiskandant valgyti ir gerti, vykdant nurodymus mokykloje, bendraujant su žmonėmis ir panašiai, todėl ir buvo sukurta Ritos Mikelionytės ir Gailutės Narkevičienės Lietuvių kalbos pradinio ugdymo programa šeštadienišioms JAV mokykloms, apimanči 12 pagrindinių temų. Pradedant nuo pirmos klasės kryptingai ir nuosekliai mokyti vaikus to paties, plečiant žodyną, keičiant situacijas, įtvirtinant gramatiką...

Dar vienas svarbus momentas, kad kalbant reikia siekti taisyklingos tarties. A2 ir B2 lygio mokiniai turi aiškiai tarti lietuvių kalbos garsus, atpažinti iš klausos žodžių junginius, kalbėti bendrine lietuvių kalba taip, kad juos suprastų asmenys, kuriems ši kalba gimtoji, ir tie, kurie ją išmoko.

Mokiniai turi gebėti sieti garsus su raidėmis, nustatyti žodžio kirčio vietą žodyje, atskirti intonaciją. Na, ir, žinoma, atkreipkite dėmesį į tai, kaip galite praplėsti ir įtvirtinti vaiko vartojamą žodyną. Visas turi turėti tikslą ir prasmę. Svarbiausias principas yra funkcinis prioritetas. Kokio žodyno ir gramatikos reikia, kad mokiniai galėtų pasiekti komunikacinę kompetenciją? Naudokite tokį žodyną, kuris būtų naudingas numatytos temos metu. Labai tikslingai numatyti, kokios komunikacinės intencijos mokoma pamokoje. Ar tai klausimas, prašymas, kreipimasis, sutikimas, atsisakymas, prieštaravimas, neigimas, informacijos perklausimas...

### Užduotys turi atitikti mokinių kalbos lygį ir amžiaus grupę

Žodynui įtvirtinti labai padeda kalbinė situacija. Kur bus galima vartoti žodžius, pavyzdžiui, mokykloje, namuose, parduotuvėje, restorane, stotyje, stovykloje, pokalbis telefonu... Ir visgi gramatikos tęstinumas bei leksikos aktualizavimas yra glaudžiai susiję dalykai. Žodyno bazės formavimui mokytojas gali kurti korteles, žodynėlius. Demonstruoti paveikslėlius ir nepamiršti netradicinių būdų. Reikia siekti, kad vaikas suvoktų žodžių pagrindines ir išvestines formas, darinius ir sinonimus, tačiau tai darant mokytoji būtina paisyti mokinių kalbos lygio.

Taigi, apibendrinant galima teigti, kad kalbinės kompetencijos formavimui yra reikalinga ugdyti skaitymo, rašymo, klausymo ir kalbėjimo gebėjimus, supratimo ir kompensavimo strategijas, turėti aiškia

pamokos temą, plėsti žodyną, kurti kalbos vartojimo situacijas, sugebėti suprasti abstrakčių sąvokų rašiką ir susipažinti su sociokultūrinė kompetencija.

Nepamirškite, kad mokymo programų, užduočių ir testų sudarymo pagrindiniai kriterijai visuomet turi atitikti mokinių kalbos lygį ir amžiaus grupę bei būtina atsizvelgti į visus turimus gebėjimus.

### Pamokos planas ir tikslai – konkretūs

Mokytojas turi turėti aiškų ir pagrįstą pamokos planą, apimančią visas kalbinės veiklos sritis ir integruojanti visų keturių gebėjimų formavimą. Kaip lektorė Eglė Šležienė teigė, pamokos planas ir tikslai turi būti konkretūs ir išmatuojami. Tai padaryti galime tikslus atitinkančiais pratimais, skirtingais įvertinimo būdais. Ko aš noriu, kad mokiniai išmoktų? Kokius pratimus aš naudodsiu? Kaip aš patikrinsiu ar mokiniai suprato? Turėti metinį planą, su numatomais pasiekti lingvodidaktiniais tikslais. Niekada nekurti užduočių be tikslo. Prisiminti, kad nereikalauju to, ko nemokinau. Nepamiršti žaisti, nes žaidimo elementai yra smagiau ir mokiniui, ir mokytojui.

Tik visi kartu mes galime daug nuveikti lituanistinių mokyklų ir jų bendruomenių labui! Nuširdus ačiū seminaro lektorėms Gailutei Narkevičienei ir Eglei Šležienei už informatyvias paskaitas. Taip pat dėkojame JAV Švietimo tarybai, Lietuvių Fondui, Lietuvos Respublikos ambasados darbuotojams, Washingtono Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos direktorei Jūratei Bujanauskas bei mokyklos bendruomenei ir visiems dalyvavusiems. Iki kitų susitikimų!

*Živilė Učkuronienė – Washingtono Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos mokytoja*

## Gyvas gaidys pamokoje. Kodėl gi ne?



Skiauterėtas grazuolis tikrai sužadino pačių mažiausių – darželinukų – K. Donelaičio mokyklos auklėtinių žingeidumą.

Atkelta iš 1 psl.

Lengva pasidaro aiškinti, kuo skiriasi žodžiai: lesa, éda, laka ar valgo, kai mokiniai patys tą mato. Ir nereikia gaidžio kirsti, kad iš jo dar daugiau naudotų išpeštum. Juk jis dar turi plunksnas, o kačiukas namie kailį. Koks panašumas ar skirtumas? Ar sparnai panašūs į lėktuvo, su kuriuo mes skrendame į Lietuvą? Žiūrėkit į skiauterę! Ar neatrodo kaip pasipūtėlis? Gieda kaip Mišiose, ankstų rytą pabudina, o dar ir pentinus turi kaip Vytis.

O kur jo burna? Kur ausys? Kaip ir kur jis miega? Ką valgo? (lesa, pataisau), – tokie ir kiti pasipylė vaikų klausimai, suteikdami dar aiškesnių testų Lietuvos pažinimą šitiems žingeidukams.

Galima ir nurodymais mokinti, tik ar galima nurodyti, kur jie keliaus, kai ant savų kojų stosis? Turbūt yra geriau skatinti jų žingeidumą, mokinti rasti kelius, o ne juos nurodyti. Sudominti, kad vaikai užduotų klausimus yra svarbiausia, paskui

jie jau renkasi savo kelią. Jie ne tik išmoks, bet auga matančiais kūrėjais. O ar ne tokių žmonių Lietuvai trūksta, tėvynėje ir išeivijoje?

*Vytas Pakalniškis – Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos mokytojas*



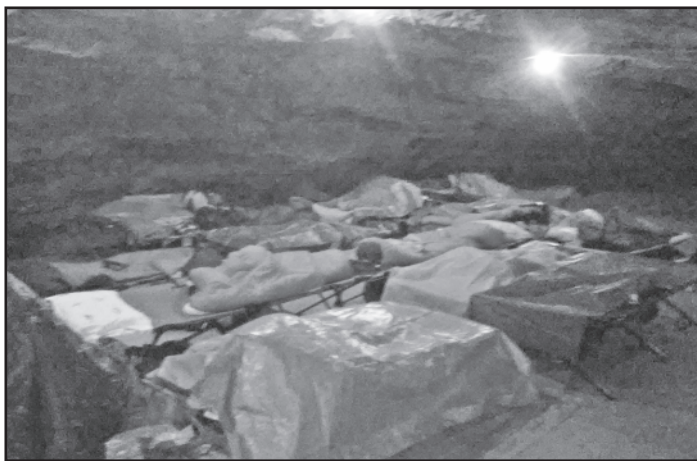




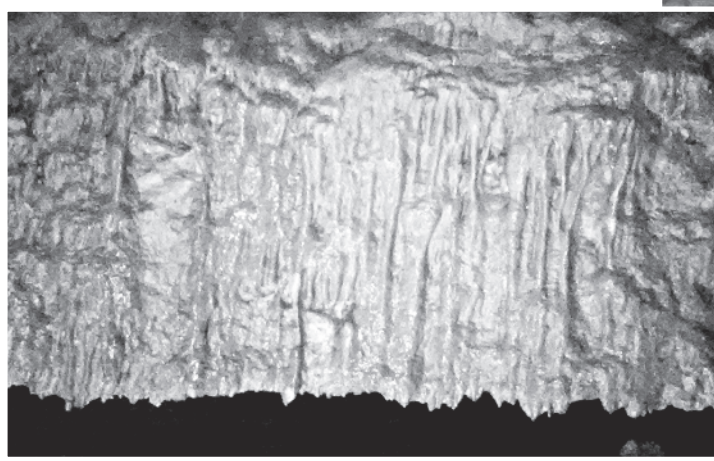
## SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

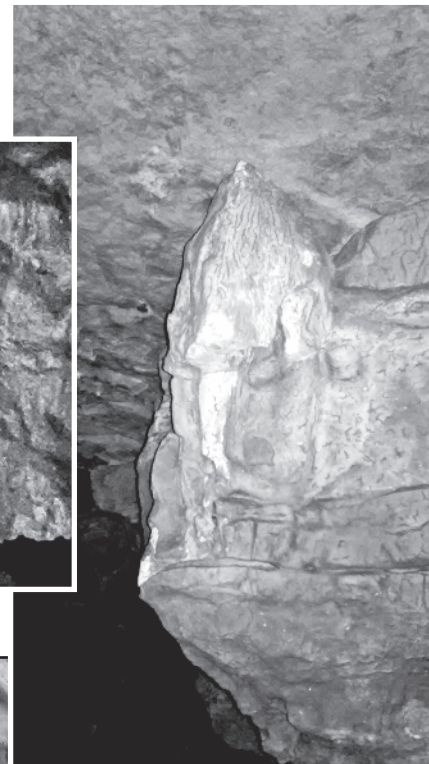
# Amerikiečių skautų iškyla į Eagle Cave



Urve – lovos, miegmaišiai ir plastikiniai patiesalai



Olos lubos.



Šeimos albumo nuotraukos

Lapkričio 13–15 d. amerikiečių skautų draugovė „Boy scout troop 619“ (Oak Lawn), kuriai priklauso Lietuvos tunto jūrų jaunių kandidatas Domas Rašymas, važiavo iškylauti į Blue River, WI, kur jie turėjo progos miegoti urve su šikšnosparniais! Šis urvas yra didžiausias Wisconsin onikso urvas (čia kasdavo brangakmenius, ypač oniksą). Iš viso tą savaitgalį iškylavo apie 300 skautų iš įvairių centrinės Amerikos valstijų – Illinojaus, Wisconsin, Iowos ir Minnesotos.

Skautams buvo pasakyta, ką reikia atsivežti – miegmaišį, lovutę, atsarginius rūbus, senus, suplyšusius rūbus (kad nebūtų gaila po to išmesti), žiebtuvėlį ir daug plastikinių maišų ar plastikinių patiesalų, nes urve labai drėgna. Vieną plastikinį maišą reikėjo padėti po lova ar čiužiniu, o kitą – ant lovos ir miegmaišio, kad viskas nesudrėktų. Tik atvažiavę skautai bėgo pasižiūrėti urvo – buvo takeliai ir šiek tiek šviesos, daug akmenų, daugiau purvo ir labai nedaug šikšnosparnių. Buvo didesnių praėjimų, labai siaurų praėjimų, didelių kambarių ir požeminių tunelių, vos praeinamų takelių. Galėjai eiti stacionomis, bet kai kuriose vietose reikėjo šliaužti ant pilvo ar eiti keliais.

Išlindus iš urvo buvo matyti rezultatai – visi nešvarūs, sušlapę ir sušilę (urve visuomet būna apie 53 laipsniai šilumos), bet labai patenkinti. Skautai ir va-



„Boy scout troop 619“ iš Oak Lawn prie olos įėjimo. Antroje eil. ketvirtas iš kairės Domas Rašymas.

dovai dalijosi tuo, ką matė, kur buvo, ką patyrė. Visi tik ir laukė progos vėl įlįsti į urvą.

Čia taip pat buvo galima ramiai pasivaikščioti (prie pat Wisconsin upės labai graži gamta), paplaukioti kanojomis (vasaros metu), žuvauti, sto-

vyklauti mažuose namukuose ir praleisti visą dieną arba viduje (urve), arba lauke (gamtoje).

Buvo labai išpūdingas ir nuotaikingas savaitgalis.

Domo mama sesė Rita

## Skautai rašo savo 100-mečio istoriją



Vilniaus Atžalyno vilkiukų tunto įžodis.

Iš LSS archyvo

**Dalia Cidzikaitė**

Lietuvos ir išeivijos skautai artėjančiam 100-mečiui ruošiasi jau šiandien. Vienas iš numatytų, jubiliejui skirtų projektų – bendros knygos apie šimtmetę lietuvių skautų istoriją rašymas ir išleidimas.

Knygos reikalus š. m. lapkričio 25 dieną Vilniuje rinkosi aptarti šimtmečio knygos iniciatyvinė grupė „Šimtamečiai“, kurią sudaro: iš Lietuvos pusės – koordinatorė vyr. sk. fil. Nomedas Bepirštytė, skautiškų atsiminimų knygos „Po lelijėlės vėliava“ autorius sk. vytytis Romualdas

Tupčiauskas, prof. sk. vytytis Valdas Rakutis, sk. vytytis. fil. Giedrius Globys, sk. vytytis Saulius Arlauskas, iš išeivijos – Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos pirmininkas sk. vytytis Gintautas Taoras.

Rašoma knyga bus skirta dviems sukaktims – Lietuvos skautijos atsikūrimo dvidešimt penkerių metų ir lietuviškos skautijos gyvavimo šimtmečiui. Vyr. sk. fil. Bepirštytės nuomone, artėjantis šimtmetis yra puiki proga susitvarkyti, atnaujinti ir surinkti savo skautiško vieneto metrašį. O taip pat – suburti kiekvienos kartos brolius ir seses, prisiminti, kada, kur ir kas vyko, bei, žinoma, kartu pasižiangyti nuveiktais darbais.

Į knygą bus sudėti skautų džiaugsmi ir rūpesčiai, viltys ir darbai jas įgyvendinant, „bus prisimintos, atrastos, išsaugotos ir perduotos kartu išgyventos skautiško džiaugsmo dienos.“

Lietuvos skautai į knygos rašymo darbą žiūri rimtai – šimtmečio knygos iniciatyvinė grupė būtinybę surinkti ir knygai pateikti kuo daugiau medžiagos laiko kiekvieno skautiško vie-

neto garbės reikalu. Šiai dienai jau sudarytas ir kiekvienam Lietuvos skautiškam vienetui išsiųstas klausimynas, surinkta informacija apie Lietuvoje 1988–2015 metais veikusių skautiškų vienetus, kurių šiame laikotarpyje priskaičiuojama net per 300.

Vienetai raginami ne tik parašyti, kaip, kokiomis aplinkybėmis ir kas įkūrė jų vieneta, surašyti skilčių pavadinimus, prisiminti svarbiausias tradicijas ir renginius, dalyvavimą šalies, miesto ar mokyklos renginiuose,



Tėvas Antanas Saulaitis kalba skautų organizacijų bendradarbiavimo deklaracijos pasirašymo proga.

Sesė Daivos Šarėjienės nuotr.





Lietuvos skautų svečias – LR prezidentas Valdas Adamkus.

Iš LSS archyvo

o taip pat Jamboree, surasti vienete leistus leidinius, bet ir pagalvoti, kas išaugo iš kiekvieno jų, t. y. kaip šandien buvę skautai įgyvendina „tarnavimą Dievui, Tėvynei ir artimui“.

Sesė Nomedą ragina vienetus aplankyti savo miesto muziejų bei sužinoti, kas saugoma juose apie jų krašto skautus. Šimtmečio knygoje numatyti ir skyriai apie lietuvių skautavimą tremtyje ir okupacijos metais. Kol kas yra užrašyta tik viena istorija apie skautavimą tremtyje. Tai sesės Laimutės Akstinaitės prisiminimai, kur ji pasakoja, kad Jakutijoje 1943 metų vasario 16 dieną buvo įkurta skautų

net išvėdinti lauke.

Kitas pavyzdys – Lietuvos skaučių Seserijos vėliava. Baiminantis, kad ji kokiame nors muziejuje bus sunaikinta, per visą sovietmetį savo butuose ją išsaugojo sesės Vl. Arminaitė, E. Barčiauskaitė, M. Vizgirdaitė, E. Skipitytė, R. Rimantienė, L. Benešiūtė ir B. Gruodytė-Inokaitienė. Istorijos-etnografijos muziejui ji buvo atiduoda jau atgimimo laikais. Dar vienas labai drąsus žingsnis – tai 1960 m. vasario 22 d. Kazimieros Galaunienės duotas skautės įžodis.

Nuo Lietuvos skautų neatsilieka ir išeivijos – Jungtinių Amerikos Valstijų ir Australijos – skautai. Susirinkime dalyvavęs JAV lietuvių skautų atstovas brolis Gintautas pranešė, jog knygos rašymo darbai prasidėjo ir Amerikoje. Jau išsiųstas prašymas rajonų vadams ir LSS vadėjai parengti ir užrašyti savo istoriją nuo 1986 metų iki dabar. Su tokiu pat prašymu kreiptasi ir į akademikus skautus. Netrukus trumpą istoriją bus papras-



Skautai – Vilniaus gatvės muzikos dienoje – 2015.

S.v. Rapolo Kuprio nuotr.

draugovė, duoti įžodžiai, leistas laikraštis, rengti žygiai ir pan. Už šį skyrių knygoje atsakingi žmonės ketina sudaryti sąrašą visų išleistų tremtinių atsiminimų knygų, duoti jas skaityti skautams, prašant pažymėti, kuriose vietose minimi skautai ar skautavimas tremtyje. Be to, planuojama sudaryti specializuotą tremties muziejų sąrašą, aplankyti juos ir pagal turimas pavardes arba siūlomą paiešką paieškoti informacijos ten.

Kur kas daugiau informacijos turima apie skautavimą sovietinėje Lietuvoje. Sesė Nomedą pastebi, jog dauguma žodžių davusiųjų skautavimo principų neužmiršo ir okupacijos metais. Pavyzdžiui, R. Tupčiauskas organizavo keliones į Uralą, brolis Feliksas Šakalys vykdė veiklą turistų būrelyje, o Rimutė Jablonskytė-Rimantienė archeologų stovyklas organizavo pagal skautų stovyklų modelį. Būta dar drąsesnių poelgių, kaip antai, ta pati Jablonskytė-Rimantienė, būdama M. K. Čiurlionio muziejaus archyvo vadovė, išslapstė ir išsaugojo apie 3 000 pirmosios nepriklausomos Lietuvos jaunimo organizacijų vėliavų. Negana to, kai žinodavo, kad visi partijos nariai yra išvykę į suvažiavimą, ji sugebėdavo jas vieną kartą metuose

šyti pateikti Vydūno Fondas ir Lietuviškosios Skautybės Fondas.

Brolis Gintautas pasidžiaugė, jog apie Ažuolo-Gintaro stovyklą ir Gilwell mokyklą sutiko parašyti v.s. Audra Lintakienė, apie jūrų skautus – j.v.s. fil. Taiyda Rudaitis Chiapetta, o apie oro skautus – s. fil. Tomas Dundzila. Pastarojo planuose – surinkti duomenis apie buvusius ir esamus oro skautus, sukaupti kuo daugiau nuotraukų ir žodinės istorijos prisiminimų.

Knygoje atsiras vietos ir lietuvių skautų istorijai. Trys pirmieji skyriai: „Lietuvoje 1918–1940 metais ir 1942–1944 metų okupacijų metu“, „Pokario metai už Lietuvos ribų, 1945–1950 metai“ ir „Svetur; 1949/50–1985“, jau parašyti. Jų autorius – šių metų rugsėjo 12 dieną Anapilin išėjęs fil. Antanas Dundzila. O štai Lietuvos skautų istoriją, taip pat trijų dalių (1988–1996 metų; 1997–2007 metų ir 2008–2018 m.), rašys sk. vytis Valdas Rakutis ir sk. vytis fil. Giedrius Globys.

Iniciatyvinė grupė nori, kad knyga nebūtų tik sausas faktų ir nuotraukų leidinys, o kad būtų gyva, tikra ir nuoširdi. „Parašykime knygą, kuri įkvėptų mus tolimesnei veiklai, – susirinkusius ragino sesė Nomedą, – kuri būtų įdomi ir neskautams!“

## Lietuvos vyčių Centro valdybos rudens posėdis



Centro valdyba ir 3-iosios kuopos nariai.

Asmeninio Reginos Juškaitės-Švobienės albumo nuotr.

### REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Lietuvos vyčių Centro valdybos posėdis vyko lapkričio 14 d. Šv. Jurgio parapijos patalpose, Philadelphia, PA. Dalyvavo 24 Centro valdybos nariai iš Illinois, Indiana, Massachusetts, Michigan, Pennsylvania, New Jersey, New York ir Ohio valstijų. Suvažiavimą globojo Vyčių 3-ioji kuopa, veikianti Philadelphia, PA, kuriai pirmininkauja garbės narė Irene Ozalis.

Po garbės narės Irene Ozalis sveikinimo malda sukalbėjo Centro valdybos organizacijos garbės narys dr. prelatas Juozas Anderlonis. Posėdžiui vadovavo pirmininkė garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė. Buvo diskutuota apie praėjusį, 102-ąjį, metinį Vyčių suvažiavimą, kuris vyko Lake Buena Vista, FL, įvertinti pasiekimai. Atrodė, kad dalyviai ir svečiai buvo patenkinti nutarimais, to savaitgalio programa, posėdžiais ir suvažiavimo globėju, Vyčių 16-osios kuopos, nuoširdumu.

Finansų sekretorė June Grenier pranešė, kad šiuo metu Vyčių organizacijai priklauso 1 400 narių. Yra penkios apygardos ir veikia 44 kuopos. Turime 24 garbės narius ir 50 religiniam gyvenimui pasišventusių kunigų, vienuolių ir vyskupų.

„Vyties“ žurnalo redaktorius garbės narys Robert A. Martin, Jr, pranešė, kad nuo praėjusio Vyčių metinio suvažiavimo buvo išleisti du žurnalo numeriai. „Vyties“ taip pat gaunamas elektroniniu būdu. Raginta visus narius užsisakyti elektroninį žurnalo variantą, taip sutaupant organizacijai pinigų. „Vyties“ redakcija buvo perkelta iš Seselių kazimieriečių motiniškų namų į Šv. Pijaus X parapijos patalpas, Sticney, IL, kur klebonauja šios organizacijos Švč. Mergelės Šiluvoje fondo pirmininkas kun. Antanas Markus.

Garbės narys Jonas Mankus papasakojo apie 103-ojo metinio suvažiavimo planus. Suvažiavimas vyks 2016 m. rugpjūčio 8–10 d. Binghamton, NY. Bus apsistojama Doubletree viešbutyje, Binghamton, NY. Suvažiavimą globos 72-oji kuopa, vadovaujama Barbaros Miller. Suvažiavimo ruošą sėkmingai juda pirmyn.

Apie Lietuvos vyčių archyvą papasakojo šių eilučių autorė. Buvo pranešta, kad Vidurio centro apygardos pirmininko Michael F. Petkus žmona Norma Petkus, archyvarė iš Dayton, Ohio, kruopščiai sutvarkė dokumentus, nuotraukas, laiškus, žurnalus ir t. t. Nuo š. m. spalio 1 d. ar-

chvinė medžiaga buvo persiųsta į nuolatinę vietovę/archyvą University of Dayton – University Libraries skyrių. Tą dieną buvo pasirašyta oficiali sutartis tarp šio universiteto ir Lietuvos vyčių organizacijos. Lietuvos vyčių organizacijos informacija bus laikoma šiame universitete 25 metus ir dar 25 metus po organizacijos uždarymo. Jei organizacijos nariai, kuopos ar apygardos turi dokumentų, informacinės medžiagos, nuotraukų ir t. t., galima siųsti Normai Petkus, ir ji peržiūrės bei nuspręs, ar atsiųsta medžiaga verta laikyti archyve.

Buvo diskutuojama apie naujai įsteigto komiteto, kurio atsakomybė yra ieškoti galimybių Lietuvos vyčių organizaciją pakviesti naujų narių iš kitų krikščioniškų konfesijų ir skirtingų etninių bendruomenių Amerikoje, veiklą. Šį komitetą sudaro: centro valdybos pirmininkė, centro valdybos dvasios vedlys, visų penkių apygardų pirmininkai ir nors po vieną atstovą iš visų penkių apygardų. Šis komitetas jau buvo susirinkęs pirmajam oficialiam posėdžiui po Centro valdybos susirinkimo. Komitetas savo veiklos išvadas ir rezultatus turėtų pateikti 2016 m. visuotiniame Lietuvos vyčių suvažiavime.

Tinklalapio administratorius Alex Fletcher internete talpina „Vyties“ žurnalus, naujus nario mokesčio tarifus, pateikia naujos Centro valdybos vardus ir susisiekimo būdus, informaciją apie artėjančius įvykius ir šventes, taip pat gautas nuotraukas. Pateikia informaciją Centro valdybos antrajai vicepirmininkei, atsakingai už naujus narius, apie tuos asmenis, kurie nori priklausyti Lietuvos vyčių organizacijai.

Po to buvo aptarti einamieji reikalai, vyko diskusijos, svarstymai, priimti nutarimai. Posėdis baigtas malda, kurią vedė Lietuvos vyčių organizacijos garbės narys dr. prelatas J. Anderlonis.

Dalyvavome šv. Mišiose, kurios vyko Šv. Jurgio bažnyčioje, jas atnašavo prelatas J. Anderlonis.

Po Mišių Lietuvos vyčių Centro valdyba vakarieniavo ir maloniai bendravo parapijos salėje.

Kitas Centro valdybos posėdis numatytas surengti 2016 m. balandžio 9 d., šeštadienį, Šv. Petro lietuvių parapijos patalpose, S. Boston, MA. Posėdį globos 17-oji kuopa, kuriai pirmininkauja Phyllis Gendreau.

*Regina Juškaitė-Švobienė – garbės narė, Centro valdybos pirmininkė ir ryšių su visuomene komiteto pirmininkė*





Parengė Vitalius Zaikauskas

## LIETUVA IR PASAULIS

### Sutarė dėl balsavimo internetu

**Vilnius** (Mano vyriausybė) – Vyriausybė pasitarime iš esmės sutarė dėl projekto, kuris reglamentuotų balsavimo internetu sistemos sukūrimą ir įgyvendinimą.

Teisingumo ministerijos parengtomis pataisomis siūloma nustatyti pagrindinius balsavimo internetu principus, rinkėjo balso prioriteto, balso patikrinimo ir anuliavimo taisykles, balsavimo paslapties užtikrinimo principus, rinkėjo tapatybės nustatymo aspektus, informacinės sistemos steigimo pagrindus, jos funkcinius, saugumo ir audito reikalavimus.

Teisingumo ministerija teigia, kad priėmus įstatymo projektą, bus suda-

rytos sąlygos išbandyti balsavimo internetu sistemą prieš pradėdant ją naudoti įvairiuose balsavimuose per rinkimus ir referendumus. „Tikimės, kad jau iki 2018 metų tokia sistema galėtų būti sukurta“, – sakė Teisingumo ministras Juozas Bernatoniš.

Įstatymo projektas numato, kad vykstant balsavimui, rinkėjas internetu gali balsuoti kelis kartus, tačiau bus išskaitomas tik vėliausiai gautas rinkėjo balsas. Balsuojančiojo internetu tapatybei nustatyti bus naudojami plačiai paplitę, patikimi ir saugūs identifikavimo būdai, panaudojant skaitmeninius sertifikatus.

### Naikins Migracijos departamentą

**Vilnius** (ELTA) – Seimo Užsienio reikalų komitetas pritarė Vyriausybės pateiktam įstatymo projektui, kuriuo siūloma likviduoti Migracijos departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos, jo funkcijas persikirstant Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos. Kaip posėdžio metu teigė vidaus reikalų viceministras Elvinas Jankevičius, svarbiausia, kad būtų aiškiai apibrėžta institucijų atsako-

mybė, nustatyta optimali funkcijų vykdymo vieta, atsisakyta nepagrįsto funkcijų centralizavimo, užtikrinama sisteminė nelegalios migracijos kontrolė ir svarbiausia – prevencija, efektyviau vykdomos procedūros ir racionaliau naudojami valstybės ištekliai.

Šiam įstatymo projektui ir jo lydintiems įstatymų projektams iki svarstymo Seimo posėdyje dar turi pritari pagrindinis Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas (NSGK).

### Kokio amžiaus vairuotojai pavojingiausi



Pavojingiausi 18–27 metų vairuotojai.

„Facebook“ nuotr.

**Vilnius** (LRT.lt) – Jeigu galvojate paskolinti savo automobilį 19-os ar 26-erių metų jaunuoliui, pasvarstykite apie tai dar kartą. Pasirodo, tokio amžiaus vairuotojai Lietuvos keliuose padaro didžiausias žalas.

Atliktas tyrimas atskleidė, kad jauni, 18–27 metų amžiaus vairuotojai, sukelia ne tik daugiau įvykių eismo įvykių, bet ir avarijose padaro didesnių materialinių nuostolių. Vidutinė jauno vairuotojo padaryta žala siekia 767 eurus, ir tai yra 20 proc. daugiau nei vyresnių negu 28 m. vairuotojų sukeltų

avarijų žala.

Brangiausiai atsieina 19 metų amžiaus vairuotojų sukeliama avarijos – vidutiniškai beveik 1,1 tūkst. eurų. Tai – trečdaliu daugiau nei visų jaunų vairuotojų (iki 27 metų) vidurkis bei net 44 proc. daugiau negu vyresnių vairuotojų vidutinė žala.

Nedaug mažesnius vidutinius nuostolius – 960 eurų – sukelia ir 26 metų vairuotojai. Vidutiniai nuostoliai pradeda mažėti tarp vairuotojų, sulaukusiu 28-erių – tuomet žala nukrinta iki kiek daugiau nei 600 eurų.

### Lietuva įvykdė sąlygas narystei Bankų sąjungoje?

**Vilnius** (Finansų ministerijos info) – Seimas priėmė paskutinius įstatymų pakeitimus, kuriais buvo įvykdytos teisinės sąlygos, užtikrinančios visavertį Lietuvos dalyvavimą Bankų sąjungoje.

„Po Seimo sprendimų įgyvendinime visus reikalavimus, kad Lietuva galėtų pasinaudoti visomis Bankų sąjungos teikiamomis galimybės ir privalumais. Ši narystė sustiprins mūsų šalies finansų stabilumą bei indėli-

ninkų finansinį saugumą“, – sakė finansų ministras Rimantas Šadžius.

Buvo stiprinamas finansų sistemos stabilumas ir indėlininkų teisių apsauga. Numatytos priemonės leis veiksmingai spręsti bankų ir kitų didelių finansų įstaigų nemokumo atvejus, tam naudojant pačių finansų įstaigų, o ne mokesčių mokėtojų pinigus, tuo pačiu garantuojant indėlininkams, kad, esant poreikiui, būtų greitai išmokėtos draudimo išmokos.

### NATO ir B. Obama palaiko Turkiją

**Paryžius** („Draugo“ info) – JAV prezidentas Barack Obama pavirtino palaiką Turkijos teisę apsiginti. B. Obama turėjo omenyje incidentą, įvykusį tarp Rusijos ir Turkijos, kai pastaroji numušė Rusijos naikintuvą, pažeidusį jos oro erdvę. JAV prezidentas apie tokią savo poziciją prkalbo po susitikimo su Turkijos vadovu Recep Tayyip Erdogan Paryžiuje, kur abiejų šalių vadovai dalyvavo klimato kaitos susitikime.

Visi Turkijos sąjungininkai iš Šiaurės Atlanto karinio aljanso remia šalies teisę ginti savo oro erdvę. Tokią nuomonę pareiškė NATO generalinis sekretorius Jens Stoltenberg. NATO šalys nerimauja dėl padidėjusio Rusijos karinio aktyvumo regione, pareiškė generalinis sekretorius.

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pasirašė įsaką dėl specialių ekonominių priemonių taikymo Turkijai. Tačiau, anot ekspertų, laikas parodys, kam jos atsilieps skaudžiau.

### JAV griežtina įvažiavimo į šalį taisykles

**Washingtonas** (ELTA) – Jungtinės Valstijos po teroristinių atakų Paryžiuje griežtina įvažiavimo į šalį taisykles. Ateityje griežčiau bus tikrinami lankytojai iš 38 valstybių.

Griežtesnės taisyklės bus taikomos šalių, kurios dalyvauja bevizio režimo programoje („Visa Waiver Program“), piliečiams. Pagal šią programą jie iki trijų mėnesių gali keliauti po

JAV be vizų.

JAV krašto saugumo departamentas ateityje, sieks surinkti daugiau informacijos apie galimas buvusias atvykti norinčiųjų keliones į šalis, kurios suteikia saugų prieglobstį teroristams.

Įvažiavimo taisyklės jau buvo griežtintos 2014 metų pabaigoje.

### JAV neberinks duomenų

**Washingtonas** (Faktai.lt) – Pagal įstatymą, Kongreso priimtą liepos pradžioje, JAV Nacionalinio saugumo tarnyba (NSA) nuo lapkričio 29 dienos neberenka informacijos apie amerikiečių telefoninius pokalbius.

Nuo šiol metaduomenų rinkimas tampa privačių telefoninių kompanijų kompetencija. Teisės saugos institucijos galės gauti iš šių įmonių duomenis tik teroristinės veiklos atveju arba teismo leidimu.

Šiuo žingsniu Washingtonas silpnina saugumo priemones, kurios buvo sustiprintos po 2001 m. rugsėjo 11-osios teroristinių atakų. Vadinamasis „Laisvės aktas“ (Freedom Act) buvo priimtas po tarptautinio skandalo, kai JAV specialiųjų tarnybų darbuotojas Edward Snowden paviešino informaciją apie JAV vykdytą masinę piliečių sekimą.

Naujoji reforma nepalies specialiųjų tarnybų darbo užsienyje.

### Prancūzijoje mirė žinomas sovietų šnipas

**Tel Avivas** (ELTA) – Eidamas 98-uosius metus, Prancūzijoje mirė Marcus Klinberg – garsiausias šnipas, kada nors demaskuotas Izraelio specialiųjų tarnybų.

Jis buvo suimtas 1983 metais ir apkaltintas, kad tris dešimtmečius dirbo KGB. Tuo metu M. Klinberg buvo itin slapto Biologinių tyrimų instituto Nes Cione direktoriaus pavaduotojas ir epidemiologijos profesorius Tel Avivo universitete. Jis, be kita ko, perdavinėjo Sovietų Sąjungai informaciją apie Izraelio veiklą cheminio ir biologinio ginklo kūrimo srityje.

Pasak paties mokslininko, jis dirbo sovietams ideologiniais sumetimais, taip pat iš dėkingumo

už pergalę prieš nacistus.

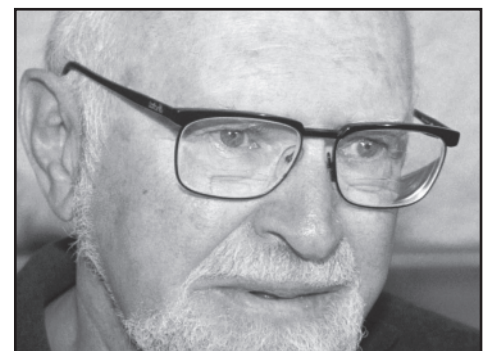
M. Klinberg buvo nuteistas 20 metų kalėti. 2003 metais sovietų šnipas išėjo į laisvę. Izraelio valdžia jam leido išvažiuoti į Paryžių.



Rusijos ir Turkijos vadovai paskutinį sykį susitiko „Didžiajame 20“. Reuters nuotr.

V. Putinas atmetė Turkijos vadovo R. Erdogan prašymą susitikti Jungtinių Tautų klimato konferencijos Paryžiuje kuluaruose. „Rusijos valdžia turėtų žinoti, kad ne Turkijos lėktuvai pažeidė Rusijos oro erdvę, bet atvirkščiai,“ – sakė R. Erdogan.

Lapkričio 24 d. rytą Turkijos karinės oro pajėgos netoli sienos su Sirija numušė Rusijos lėktuvą. Turkijos kariuomenės pareigūnai pareiškė, kad Rusijos bombonešį karinės pajėgos išpėjo 10 kartų, tačiau, orlaivio „Su-24“ pilotams neregavus, Turkijos naikintuvai jį numušė.



M. Klinberg

AP nuotr.



## VERSLO NAUJIENOS

## Renkamės išmanųjį telefoną

Pirmiausia teks apsispręsti, iš kurios kainų grupės telefonų rinksis. Žinoma, jei finansai neriboja, galima pirkti brangiausius modelius ir būti tikriems, jog juose surasite visus naujausius technologijų laimėjimus. Bet paprasti vartotojai dažnai neišnaudoja nei pusės šių funkcijų, tad ar verta už tai eikvoti gan didelius pinigus? Reiktų labai objektyviai pasverti, ko kiems tikslams bus naudojamas išmanusis telefonas, kokių galimybių gali pririnkti ir kaip ilgai planuojate jį turėti.

**1. Iki 100 USD**

– patys pigiausi telefonai

Pirkdami telefoną iki 100 USD, gaunate ir žemo lygio, dažnai senos kartos procesorių, prastą 5–8 megapikselių raiškos galinę kamerą, priekinės kameros dažnai tokie telefonai gali ir neturėti. Operatyviosios atminties telefonai, kainuojantys iki 100 USD įprastai turi 512MB arba 1GB.

Šiuo atveju rekomenduojame rinktis tik modelius su 1GB atmintimi.

Tokie telefonai yra labiausiai tinkami skambučiams, žinutėms, naršymui socialiniuose tinkluose ir naujienų tinklalapiuose, bet daugiau su jais nelabai nuveiks.

Už tokią kainą pasirinksite „Android“ įrenginį, rizikuojate labai smarkiai suklysti – didelė tikimybė, jog jis bus lėtas, nepatvarus, turės seną OS versiją, teks taikytis su greičio ribojimais ir t.t.

**2. Nuo 100 iki 200 USD**

– beveik pilnas funkcijų rinkinys

Už šią kainą gausite ir programinės įrangos atnaujinimus (jeigu rinksisite „Motorola“, „Microsoft“ arba „Sony“ įrenginį), naujos kartos, nors vis dar negalingą procesorių, vidutinišką kamerą ir dažniausiai netgi priekinę kamerą.

Operatyviosios atminties gausite nuo 1 iki 1.5GB – ne taip jau ir blogai.

„Motorola Moto G“ yra labai spartus telefonas, dėl to, kad „Motorola“ neapkrauna vartotojo sąsajos blizgučiais, kurie reikalauja daug resursų. „Moto G“ yra visapusiškai puikus telefonas už labai žemą kainą – tiesiog būtina apsvarstyti šį modelį, jei kalbame apie pigų ir kokybišką „Android“ telefoną.

**3. 200–300 USD**

– iki „flagmanų“ trūksta ne taip ir daug

Šioje kainų kategorijoje yra tikrai išpūdingų telefonų – „Alcatel One-Touch Idol 3 5.5“, „Sony Xperia M4 Aqua“, „ASUS Zenfone 5“ ir daugybė kt.

Už tokią kainą galite įsigyti telefoną su neblogu Full HD raiškos ekranu, 2GB RAM, galingu naujos kartos procesoriumi, 4G LTE, gera kamera.

Šie turi pastebimai geresnes kameras, kiek geresnius ekranus ir minimaliai geresnes charakteristikas, kurios užtikrina ilgaamžiškumą, tačiau labai didelės dalies žmonių poreikius tiek kainuojantys telefonai patenkins šimtu procentu.

Ekspertai įvertino „Alcatel One-Touch Idol3 5.5“ kaip vieną iš geriausių vidutinės klasės išmaniųjų telefonų šiemet. Šis gamintojas vertinamas teigiamai dėl gaminių kokybės.



Nėra paprasta pasirinkti telefoną

Scanpix nuotr.

**4. 300–400 USD**

– kainų grupė, į kurią patenka praeitų metų „flagmanai“

Už 300–400 USD galite įsigyti praktiškai bet kuri praeitų metų „flagmaną“. 3GB RAM, ypatingai galingi procesoriai, QHD raiškos ekranai, LTE, puikūs dizainai ir ilgamečiai atnaujinimai.

2014 metais pasirodęs „Motorola Moto X“ iš karto užkariavo daugybės apžvalgininkų simpatijas – puikios techninės charakteristikos, ypač aukštos kokybės ekranas, be jokių papildomų blizgučių stabiliai veikianti „Android“ operacinė sistema ir puiki kaina.

**5. 400–600 USD**

– šių metų „flagmanai“

Nemaža suma, bet gausite kas naujausia ir geriausia. Už šią kainą galite įsigyti telefoną, turintį 3-4GB RAM, galingiausią procesorių („Snapdragon 810“, „Exynos 7420“, „MediaTek Helio X20“) LTE, išskirtinį dizainą, galingą bateriją.

„Galaxy S6“ vis dar yra geriausias aukščiausios klasės telefonas rinkoje, nepaisant tikrai galingos konkurencijos iš „LG“, „Apple“ ir „Sony“. Pasakiškos kokybės ekranas, fantastiškas greitis, neįtikėtinos kokybės kamera, puikus dizainas, pirštų antspaudų skaitytuvas, daugybė puikių programinės įrangos funkcijų, garantuoti atnaujinimai ir t.t.

**6. 600–1200 USD**

– išskirtiniai, aukščiausios klasės „flagmanai“

Nors retas gali leisti sau įsigyti telefoną už tokią kainą, tačiau tie, kas gali leisti tokią prabangą, gauna išskirtines savybes, pavyzdžiui, lenktą ekraną (kaip „Galaxy S6 Edge“), 128 GB vidinės atminties, tam tikrus programinės įrangos patobulinimus. Visa kita – tas pats, kaip ir telefonuose už 400–600 USD.

128 GB vidinės atminties gali praversti tik patiems reikliausiems išmaniųjų telefonų naudotojams, todėl daugeliui į šią kainų kategoriją žvalgytis nepatariame.

Technologijos.lt

## Didžiausias sandoris farmacijos istorijoje

Rekordas: JAV vaistų gamybos milžinė „Pfizer“ susitarė dėl botulino gamintojo „Allergan“ pirkimo. Jungtinės įmonės vertė sieks 160 mlrd. dolerių. Tai – didžiausias pagal vertę sandoris vaistų pramonės istorijoje.

Po susijungimo bus vartojamas „Pfizer“ vardas. „Allergan“ akcininkai naujoje bendrovėje turės 11,3 proc. akcijų. Analitikai teigia, kad šis sandoris leis „Pfizer“ išvengti ganėtinai aukštų JAV pelno mokesčių perkeliant savo būstinę į Airijos sostinę Dubliną.

Teigiama, jog šis junginys sukurs pirmaujančią pasaulinę farmacijos įmonę, galinčią vykdyti tyrimus, atradimus ir pateikti daugiau vaistų didesniai žmonių kiekiui visame pasaulyje.

15 min.lt

## Kam pirkti namą – geriau miestą

Jungtinėse Valstijose parduodamas beveik visų gyventojų paliktas miniatiūrinis Swett miestelis (Pietų Dakotoje). Svett galima įsigyti už 250 tūkst. dolerių.

Mažulytis miestelis išsikūręs per 160 km į pietryčius nuo Rapid City, jame tėra nedidelis baras, vieno aukšto namas, keli ūkiniai pastatai, įskaitant buvusią padangų montavimo dirbtuvę. Pasiklydusios tarp prerijų platybių vietovės, turinčios miesto statusą, plotas sudaro vos apie 0,02 kv. kilometro. Į miestelį nutiestas asfaltuotas plentas.

Praejusio šimtmečio penktajame dešimtmetyje Swett miestelyje gyveno apie 40 žmonių. Tuomet ten veikė paštas ir parduotuvė. Šiuo metu yra likę tik du gyventojai.

Žmogus, tapęs miesto savininku, gali jį pervardinti. Swett jau domisi ne tik JAV gyventojai, bet ir potencialūs pirkėjai iš Rusijos, Kinijos, Vokietijos ir Australijos.

Miestelį jau mėginta parduoti 2014 metų birželį. Tuomet už jį prašyta 399 tūkst. dolerių, tačiau pirkėjų neatsirado. Dabar sumažinus kainą ir tikisi jį parduoti.

ELTA

## „Toyota“ nebegamins degalais varomų automobilių

Japonijos automobilių gamybos milžinė „Toyota“, laikydama naujųjų aplinkosaugos reikalavimų, teigia norinti nustoti prekiauti beveik visomis savo įprastais degalais varomomis transporto priemonėmis dar iki 2050-ųjų metų. Prekyboje liks tik hibridiniai automobiliai ir kuro elementais varomos transporto priemonės. Tokiu būdu bendrovė sieks radikaliai sumažinti kenksmingų dujų emisijas.

Japonijos gamintoja teigia, kad kasmetiniai degalais varomų automobilių pardavimai iki 2020 metų pasieks 30 tūkst. Manoma, kad iki šio laikotarpio hibridinių automobilių kasmetiniai pardavimai pasieks 1,5 mln., taigi iki 2020-ųjų bendrovė viso bus pardavusi 15 mln. hibridinių transporto priemonių. Toks skaičius dvigubai viršija iki šiol visame pasaulyje parduotų tokių automobilių skaičių.

Verslo naujienos

## Duomenys apie arklius – prieinami visiems

Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro specialistai, atsižvelgdami į arklių augintojų pageidavimą, įdiegė Arklių veislininkystės duomenų peržiūrą neregistruotiems naudotojams.

Arklių ir net asilų veislininkystės duomenis gali peržiūrėti visi interneto naudotojai ir jiems nereikia specialaus prisiregistravimo. Pateiktoje informacinėje sistemoje galima rasti duomenis apie 17 140 arklių ir 25 asilus, jų kilmę, ženklumą, žymes, spalvą, kergimą, sėklinimą bei panaudojimą veislininkystėje. Nuorodos į peržiūrą ieškokite svetainės www.vic.lt meniu dešinėje pusėje.

Žemės ūkio ministerija



Visos žinios apie arklius – vienoje vietoje.

b-a.eu nuotr.

## Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 metų gruodžio 2 d.)

1 USD (JAV doleris) – 0,94 €

1 AUD (Australijos doleris) – 0,69 €

1 CAD (Kanados doleris) – 0,71 €

1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,43 €

1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,63 €



# Kokie šaunūs tie mūsų vaikai!

Pokalbis su „Lietuvos vaikų rekordų knygos“ sudarytoju Vytautu Navaičiu

Atkelta iš 1 psl.

– Pradžiai, prašyčiau plačiau papasakoti apie agentūrą „Factum“ ir „Lietuvos rekordų knygą“.

– „Lietuvos rekordų knygos“ atsiradimą siečiau su keliais veiksniais ir analogiškai, kaip seras Hugh Eyre Campbell Beaver (tuometis Guinnesso alaus daryklos Airijoje vykdomasis direktorius), su tam tikromis ambicijomis, tik šį kartą su žvejybinėmis.

Vieną kartą spaudoje pasirodė Tarybų Sąjungos telegramų agentūros TASS žinutė, kad užsienyje išleista kažkokia knyga, kurioje surinktos visokios keistenybės ir kvailystės. Ešą, štai ko prisigalvoja be kilnių tikslų (suprask, nekuriantys komunizmo) ir neturintys ką veikti žmonės kapitalistiniame pasaulyje. Iškarpa su ta žinute nusiunčiau dėdinei Birutei Navickas, gyvenančiai JAV. Tuomet, prašydamas tokios dovanos, tenorėjau geriau pramokti anglų kalbą. 1979 m. vasarą dėdienė turistinės kelionės į Lietuvą metu nelegaliai (ne-deklaruota literatūra) atvežė į Vilnių storą leidinį. Tai ir buvo „Guinnesso pasaulio rekordų knyga“. Įdomumo dėlei pradėjau ją vartyti (rekordais tuomet dar nesidomėjau). Ji mane domino kaip pramoginė knyga, bet kai pamačiau jos apimtį, informacijos gausybę ir faktų pateikimo būdą – glaustumą ir tikslumą – iš karto suabejojau TASS žinutėmis ir pajutau jų tendencingumą.

Kita aplinkybė, paakinusi kurti „Lietuvos rekordų knygą“, buvo ta, kad, kartą bevartydamas kažkurį „Švyturio“ žurnalo numerį, „Įvairenybių“ skyrelyje perskaičiau apie tai, jog Prancūzijoje sugautas 42,6 kg svorio šamas. Tai buvo pateikta kaip sensacija. Taip, tai – neeilinis laimikis, bet tuomet jau buvau girdėjęs, neva Lietuvoje kažkada buvo sugautas didesnis šamas. Po to ilgai sukau galvą, kodėl mes taip žavimės gerai išreklamuotais, bet menkesniais laimėjimais užsienyje ir kodėl nevertiname to, ką turime Lietuvoje. Deja, neturėjau tokių galimybių kaip seras Beaver ir į jokių ekspertus ar agentūras, kad surinktų duomenis apie įvairiausias Lietuvos rekordus, nesikreipiau.

1985 m. vasarą išstudijavęs „Guinnesso pasaulio rekordų knygos“ struktūrą ir rekordų registravimo taisykles, pagal ten buvusio turinio, įvairių enciklopedijų ir žinybų pavyzdžius susidariau būsimosios „Lietuvos rekordų knygos“ turinį – jos skyrius ir poskyrius, o ant skaičiavimo mašinoms skirtų kartoninių kortelių, vadintų perfokortomis, pats pradėjau užsirašinėti įvairiausias faktus ir jų skaitines reikšmes arba kaip dabar vadiname – rinkti informaciją apie pretendentes į rekordininkus. Kortelės patogios tuo, kad rekordų tekstus buvo lengva keisti, neišardant pasirinktos sekos. Duomenų ieškojau įvairiausiuose informaciniuose, statistiniuose, enciklopediniuose bei periodiniuose leidiniuose. Kai susikaupė šiek tiek informacijos, ją tikslinau archyvuose, muziejuose bei tariasi su įvairiausių sričių specialistais. Pradėjęs šį darbą nė neįtariau, kad užsiminėčiau „SSRS valstybinių paslapčių“ paieška, nes leidiniai su tokia informacija buvo slepiami specialiuose bibliotekų fonduose. Vėliau pasitvirtino kadais girdėta žinia apie didžiausią Lietuvos šamą. Jis tikrai buvo gerokai didesnis už tą prancūziškąjį – svėrė 95 kg.

1988 m. birželio 12 d. paskelbta pirma vieša informacija apie „Lietuvos rekordų knygą“, o 1990 m.



Didžiausios kepurės (2,53 m skersmens, 2,575 m. aukščio) rekordą pasiekė Šiaulių Vijolių vidurinės mokyklos mokinukai. Ramūno Snarskio nuotr.



Didžiausią šluotą (8,76 m aukščio) surišo šilutiškės Julija Gaidelytė ir Emilė Balodytė. Andriaus Vaišnoro nuotr.

agentūra savivaldybėje buvo registruota net mums nedalyvaujant.

– Gal Jūsų agentūra kurta pagal pasaulio Guinnesso rekordų korporaciją?

– Pradžioje buvo užmačios tapti Guinnesso atstovu Lietuvoje. Tačiau laikui bėgant paašikėjo, kad jų nacionaliniai rekordai nedomina, todėl Lietuvos rekordų knyga išleista be Guinnesso korporacijos kokių nors patarimų, be kokių nors jų paaškinimų. Lietuvos rekordų registravimo taisyklės atitinka pasaulio rekordų knygoje keliamus reikalavimus, yra šiek tiek papildytos ar patikslintos, pritaikytos agentūros „Factum“ darbo sąlygoms. Sakyčiau, net griežtesnės nei Guinnesso rekordų taisyklės. Pavyzdžiui, mes rekordais nepripažįstame pasiekimų išreikštų kintamais matavimo vienetais, t. y. pinigais, išskyrus labdarą, o Guinnesso rekordų knygoje rasite brangiausių pirkinių aprašymus.

– Spėju, jog Jūsų štabas didelis ir turite atstovų visoje Lietuvoje, juk rekordai kuriami ne tik sostinėje Vilniuje ar Kaune?

– Neatspėjote. Mūsų štabas, kaip Jūs pavadinate, labai nedidelis, tačiau mes bendradarbiaujame su respublikine ir rajonine žiniasklaida. Manome, kad žurnalistas nėra suinteresuoti iškreipti – parašyti apie padidintą ar sumažintą rezultatą, be to, jie yra labai landūs ir pastebi jei kas vyksta ne pagal rekordų registravimo taisykles, todėl pasitikime jų, kaip nesuinteresuotų asmenų paliudijimais.

– Su kokiais problemomis susiduriama dokumentuojant pasiekimus – „rekordus“?

– Dažniausia problema – tai nepakankama informacija įrodant kaip tai buvo padaryta, kartais trūksta foto ar video, bet mes tai sprendžiame geranoriškai susirašinėdami su pretendентаis į rekordininkus. Todėl kartais ilgokai užtrunka pasiekimo pripažinimas rekordų. Geriausia su mumis susisiekti iš anksto, o su rekordų registravimo taisyklėmis susipažinti [www.rekordai.lt](http://www.rekordai.lt)

– Ar nesate sulaukę priekaištų iš Lietuvių kalbos komisijos už tarptautinio žodžio „rekordas“ vartojimą? O gal yra lietuviškesnių atitikmenų šiai sąvokai?

– Anglų kalbos žodis *record* lietuvių kalboje plačiai vartojamas kaip sporto aukščiausias pasiekimas. Nors Lietuvos rekordų knygos kalbos stilių tikrino kalbininkai, bet pastabų nepareikšė. Malonu būtų pradėti vartoti lietuvišką atitikmenį arba naujadarą. Gal kas pasiūlys, juk turėjome basketbolą, krepšiasvaidį, o dabar krepšinį.

– Štai rankose laikau pirmąją „Lietuvos vaikų rekordų knygą“. Tiesa, ji kukli – vos 87 puslapių, tačiau skoningai išleista, spalvota, ant gero popieriaus, gausiai iliustruota. Malonu ją vartyti.

– Besidomėdami rekordais sužinojome, kad išleista „Danijos vaikų rekordų knyga“. Pamačius, kad kai kurie Lietuvos vaikų pasiekimai pranoksta Danijos bendraamžių pasiekimus, pradėta kaupti informacija „Lietuvos vaikų rekordų knygai“. Sukurti terpę, kurioje vaikai galėtų būti įvertinti ir pripažinti, skatinamas jų kūrybiškumas bei aktyvumas tapo agentūros „Factum“ prie Lietuvos kultūros fondo ateities tikslu. Siekta, kad vaikai atskleistų savo sugebėjimus, o norėdami pagarsinti savo gyvenamąją vietą – miestą ar kaimą – išsiugdę meilę Tėvynei.

– Kuris skyrius Jums, kaip knygos sudarytoji, yra įdomiausias?

– Visi skyriai įdomūs. Galbūt įdomiausia pavadinti tą, kuris yra didžiausias – su daugiausia rekordų, bet kaip nors kitaip išskirti nesugebėčiau.

– Tačiau lietuviško atspalvio rekordų – pavyzdžiui, daugiausia suvalgytų baravykų ar koldūnų – čia mes nerasime?

– Čia ir vėl matome Guinnesso įtaką. Lietuvoje apsirijimo rekordų neregistruojame. Jie pavojingi žmogaus sveikatai ar gyvybei, tačiau Lietuvos vaikų rekordų knygoje rasite rekordą, kuomet Vilniaus Gabijos vidurinėje mokykloje (dabar Vilniaus Gabijos gimnazija) 1997 m. penktokai surengė jogurtų valgybos varžybas. Visi jogurtų indeliai buvo vienodi – juose šio skanėsto po 130 g. Valgyti reikėjo tik šaukšteliu.



Greičiausiai – per 27 sekundes – „Valio“ jogurtą suvalgė Laurynas Poškus. Arba Kauno kavinėje „Varnelė“ 1995 m. liepos 30 d. vyko nealkoholinių vitaminizuotų vaisvandenių „Multivitaminas“ gėrimo varžybos. Penkiolikametis kaunietis Robertas Leišys 1,5 litro, butelį vaisvandenių išgėrė per 1 min. 9,56 sek. Tokie rekordai nėra pavojingi sveikatai.

– O gal ateityje bus galima sukurti tautinių rekordų mūsų švenčių – sakykime, Vasario 16-tosios ar Kovo 11-tosios progomis? Pavyzdžiui – didžiausia Lietuvos vėliava sukurta iš geltonai, žaliai ir raudonai apsirengusių ir susirinkusių vienoje vietoje vaikų...

– Gal ateityje taip ir bus, o šiemet Alytaus Šaltinių pagrindinės mokyklos mokiniai su mokytojais, švęsdami Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25-metį, pagal pradinių klasių mokytojų Vilijos Pigagienės ir Erikos Poškevičienės sumanymą, sukūrė išskirtinę vėliavą. Pradinukai iš geltonos, žalios ir raudonos spalvų popieriaus lapų išlankstė vėjo malūnelius, o vyresniųjų klasių mokiniai juos adatėlėmis pritvirtino prie plastikinių kokteilio šiaudelių. Jais nešini 2015 m. kovo 6 d. 806 mokiniai iš visų 33 klasių ir 57 mokytojai, išėję į mokyklos kiemą sukūrė maždaug 16 m ilgio ir 12 m pločio tautinę vėliavą. Kurdami 192 m<sup>2</sup> ploto vėliavą mokytojai išsirikiavo taip, lyg taptų jos „kodu“, o mokiniai – besiplaikstantčiu „audeklų“.

– Kam ši knyga skirta?

– Visų pirma vaikams, kad linksmai ir prasmingai leistų laiką su knyga rankose, sužinotų, kaip kiti vaikai tapo rekordininkais. Tikimasi, kad skaitant vaikams kils naujų sumanymų, kaip parodyti savo sugebėjimus, o suaugusieji kviečiami skaityti kartu. Jie sužinos, kokie puikūs yra Lietuvos vaikai ir lietuviai šiuo metu gyvenantys už Lietuvos ribų. Noriu atkreipti dėmesį į tai, kad politikų ginčą dėl pilietybės mes rekordų knygoje jau išsprendėme. Į Lietuvą atvykęs dvejų metų armonikininkas Ignas Malinauskas iš Didžiosios Britanijos su Londono folkloro ansambliu „Saduto“, vadovaujamu jo mamos Ligotos, įrašytas į rekordų knygą. Jis pripažintas jauniausiu Respublikinės dainų šventės dalyviu, nes dainų šventės „Čia – mano namai“ Folkloro dienos programoje 2014 m. liepos 4 d. Ignas grojo žaisline, bet skambančia armonika, ir širdingai traukė dainas, iš aukštai žvelgdamas į aplinkinius nuo tėvo Kosto rankų.

– Ar yra išleista vaikų rekordų knygų kaimyninėse šalyse – Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje?

– Mano žiniomis, yra keletas internetinių pasaulio vaikų rekordų registravimo svetainių, bet išleistas knygas turi tik Danija ir Lietuva. Mano akimis žiūrint, „Versmės“ leidykla be jokio papildomo finansavimo ir paramos (knygos dailininkė Ona Liugailienė) išleido akivaizdžiai gražesnę knygą nei „Danijos vaikų rekordų knyga“, nors ši dosniai finansuota Europos ekonominės bendrijos, o dabar ir Europos Sąjungos, Danijos švietimo ministerijos bei kitų organizacijų.

– Ar Lietuvos vaikai noriai dalyvauja tokiuose rekordų konkursuose, žinodami, kad nugalėtojai nesulauks piniginių prizų ar kitų materialinių gėrybių?

– Manau, visuose kraštuose vaikai žaidžia nesitikėdami materialinių gėrybių, o čia dar ir išgarsėti galima. Tai kodėl gi nepabandžius, o rekordų knyga – tai tik išskirtinių pasiekimų sąrašas. Pirmojoje Lietuvos vaikų rekordų knygoje aprašyti 183 rekordai. Būti įrašytam į rekordininkus yra garbė.

Beje, apie konkursus. Šiuo metu mes dar neturime Lietuvos vaikų rekordininko diplomo, todėl nieko ir negalime apdovanoti. Bet tokį diplomą Tu, gerbiamas skaitytoja, nors dar nesi rekordininkas, gali turėti pirmas. Manome, kad kiekvienas Jūsų gražiai piešiate, todėl viliamės, kad ši knyga paskatins nupiešti tokį Lietuvos vaikų rekordininko diplomą, kuriu norėtum būti apdovanotas.

Taip pat siūlome mokyklose surengti Lietuvos vaikų rekordininko diplomo piešimo pamoką – konkursą. Tikimės, šis pasiūlymas padės lavinti vaizduotę ir kūrybiškumą. Piešimo pamokas pradėkite nuo idėjos formavimo. Ką diplome piešti, kaip, kokiomis priemonėmis ar tapybos technika, nenurodome – priimtina viskas. Vienintelis reikalavimas – jame būtina įkomponuoti žodžius „Diplomas“ ir „Lietuvos vaikų rekordas“. Jei manote, kad reikia, tai galima ir dar ką nors įrašyti. Ant diplomo antrosios pusės užrašykite savo vardą, pavardę, mokyklos pavadinimą ir klasę, taip pat savo adresą, o jei turite, ir elekt-



Kirmėlė „Apolonija“ – ilgiausias (114,4 m) popierinis žaislas, kurį 2010 m. Žemės dienos proga iš saldinių popierielių sukūrė Ukmergės vaikų lopšelio-darželio „Eglutė“ bendruomenė.

roninio pašto adresą. Diplomo piešinį ar piešinius (jų kiekis neribojamas) prašome siųsti adresu: P.O. Box. 1506, LT10009 Vilnius, Lietuva/Lithuania.

– Ar yra Lietuvos vaikų rekordininkų, kurie yra patekę ir į Guinnesso pasaulio rekordų knygą?

– Taip. Tai – Kristina Stragauskaitė iš Skirmantiškių apyl. (Raseinių r.). 1989 m. balandžio 7 d., kai namuose kilo gaisras, Kristinai buvo 4 metai 8 mėnesiai ir 7 dienos. Nepaisant amžiaus, pradėjusiame liepsnoti name mergaitė nepasimetė. Ji išsoko pro langą, esantį maždaug 2 m aukštyje, iš išorės atrakino duris, įėjo į degantį namą, išvedė jaunesnįjį broliuką ir išnešė sesutę. Už drąsą ir sumanumą gelbstint mažamečius vaikus Stragauskaitė apdovanota medaliu „Už narsumą gaisro metu“. Dėl šio poelgio Kristina buvo įrašyta į Guinnesso pasaulio rekordų knygą.

– Ne paslaptis, kad daug lietuviukų gyvena kitose ša-

lyse – Didžiojoje Britanijoje, Airijoje, Ispanijoje, JAV. Gal planuojate ir juos (per Švietimo ministeriją ar šeštadienines lietuviškas mokyklas) skatinti siekti rekordų?

– Su tolimomis kelionėmis yra sudėtinga, bet visad pateiktą rekordui registruoti medžiagą nagrinėjame.

– Jei kas iš mūsų skaitytojų, gyvenančių už Lietuvos ribų, norėtų įsigyti šį Jūsų neeilinį leidinį, kur jie turėtų kreiptis?

– Lietuvos vaikų rekordų knygą kaip Kalėdų dovaną galima užsisakyti leidykloje „Versmė“. Taip pat greitai ir patogiai galima įsigyti internetu [www.patogupirkti.lt](http://www.patogupirkti.lt)

– Ir pabaigai, ar Jūs, gerbiamas Vytautai, esate gyvenime pasiekęs kokį rekordą?

– Ne, to aš nesiekiau, aš džiaugiuosi kitų rekordais.

Siūlome automobilių gaubimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

# ATLANTIC Express Corp.

ŠIUO METU JAU SURINKINĖJAME SIUNTAS KALĖDOMS!

SIUNTINIAI Į VISAS EUROPOS SAJUNGOS ŠALIS

+ UKRAINA, BALTARUSIJA, MOLDOVA, RUSIJA.

PAGREITINTI ORO IR LAIVO SIUNTIMO TERMINAI

KIEKVIENA DEŽĖ NEMOKAMAI APDRAUSTA \$100

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

SEKITE SAVO SIUNTAS: [www.AtlanticExpressCorp.com/tracking](http://www.AtlanticExpressCorp.com/tracking)

Siuntinių paėmimas iš namų.: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

**Siuntinių Priėmimo Vietos**

<p>Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882</p> <p>Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866</p> <p>Kunigaikščių Užeiga 6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622</p> <p>Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339</p> <p>Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290</p> <p>Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000</p> <p>Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700</p>	<p>Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676</p> <p>Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838</p> <p>Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430</p> <p>Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701</p> <p>Real Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155</p> <p>Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919</p> <p>Harvest Fresh (Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004 Tel: 224-625-0331</p>
---	---



## MŪSŲ JAUNIMAS

## Mano spalio mėnesio kelionė



Arija su broliu Petru Venecijoje.

Asmeninio albumo nuotr.

## ARIJA SIMONAITYĖ

Kiekvieną rudenį mokykloje turime vieną savaitę atostogų. Mano klasės draugai keliavo į įvairias vietas, o mano šeima keliavo į Vokietiją ir Italiją.

Šeštadienio rytą atsiveikiname su namais ir išskridome į Čikagos O'Hare oro uostą. Ten sėdome į didesnę „Lufthansa“ lėktuvą ir skridome devynias valandas. Po vakarienės žiūrėjau filmą ir užmigau. Atsibudusi papusryčiau. Kol nusileidom, klausiausi muzikos.

Munich miestas buvo labai įdomus. Tėtė ir brolis Petras surado S-Bahn traukinio stotį ir iš ten važiavome į viešbutį. Lijo, o mums reikėjo daug vaikščioti. Viešbutyje mums patarė į savo kambarius eiti požemine perėja. Mes nusijuokėm ir pasukome į gatvę. Ir pasigailėjome, nes užtrukome beveik valandą ir dar sušlapome. Vakarieniavome labai gražiam „Ratskeller“ restorane, kurio lubos išpailštos freskomis. Maistas – vietinis (daug dešrų, mėsos, kopūstų ir bulvių). Valgėme daug mėsos.

Rytą pusryčiams davė „Nutella“, tai mane labai nudžiugino. Pavalgę traukiniu išvykome į Veneciją. Traukinio stotyje visur siūlė „pretzel“ duonos, sumuštinį ir skanių pyragaičių.

Traukinyje daug miegojau, atsibudusi pamačiau, kad keliaujame per Alpių kalnus. Oi, kaip buvo gražu! Tie kalnai, tie medžiai, tos spalvos, baltos kalnų viršūnės, padengtos sniego... Tas grožis mane taip nustebino, kad negalėjau patikėti, jog tai ne sapnas! Alpių vaizdų aš niekad neužmiršiu.

Bet tai buvo tik pradžia. Į Venecijos traukinio stotį atvykome apie 5 val. po pietų. Leidosi saulė. Visi buvome išalkę.

Jeigu Alpės buvo gražios, tai Venecija – stebuklinga! Stovėjau su savo kuprine ir lagaminu tarp daugybės turistų ir susizavėjusi žvelgiau į Veneciją. Čia tai bent vaizdas! Jį norėčiau

regėti kiekvieną dieną. Labai jaudinausi, nes mano svajonė buvo pamatyti Veneciją! Miestas pastatytas salelėse (gal kokiame šimte), kurias skiria vandens kanalai ir jungia tilteliai. Sunku patikėti, kad iškilūs Venecijos pastatai pastatyti ant medinių rastų, kurie yra po vandeniu. Petras ir Tėtė nupirko „vapareto“, kuris yra kaip laivas-autobusas, bilietus. Plaukėme kanalu šalia gondolų ir mažesnių motorinių laivų. Abiejose kanalo pusėse buvo matyti iškilmingi, tarsi pilys trijų aukštų namai, vadinamieji „palazzo“. Juose gyvena pirklių šeimos, kurios savo prekes parduoda iš namų, ir prie jų priplaukia laivai. Praplaukėm puikias bažnyčias su varpinėmis, galerijas, muziejus ir daug rūmų. Negalėjau atsižiūrėti į tuos senus pastatus, statomus vandenyje nuo dvyliktojo/trylktojo šimtmečio.

Priplaukėm prie pat savo viešbučio, susinesėme lagaminus. Vakarieniavome „Oche“ restorane (pavadinimas, kuris tariasi „ok“, reiškia „akį“). Visi užsisakėme pizzą. Mano buvo skani su sūriu, Petro – su kumpiu ir grybais, o Tėtės ir Mamos – su žuvytėm. Pasigardžiaavę skaniausiais Italijos ledais, vadinamais „gelato“, saldžiai užmigom.

Kitą rytą, po pusryčių, pėsti perėjome tiltus ir nuėjome į Šv. Morkaus baziliką. Ten Tėtė užsakė du turus. Pirmojo metu sužinojome, kad bazilika statyta Venecijos kunigaikščiui kaip jo privati bažnytelė, o ji yra didžiausia ir iškilmingiausia, dekoruota mozaikomis, sudarytomis beveik vien iš auksuotų gabalėlių. Mozaikose vaizduojami Biblijos siužetai. Net grindys raštuotos. Visur apėjome, užlipome net į balkoną, kur anksčiau per Mišias sėdėdavo tik moterys. Daug sužinojom, bet man įdomiausi buvo keturi bronziniai arkliai, puošiantys bazilikos įėjimą ir pavogti iš Konstantinopolio. Tie bronziniai arkliai taip spindėjo saulėje, jog „doge“ prašė juos subraižyti, kad jie taip nespindėtų. Dabar lauke pastatytos bronzinių arklių kopijos, o originalai saugomi bazilikos muziejuje.

Po to ėjome į Šv. Morkaus aikštę. Ten mus apspito balandžiai! Jų buvo visur, turistai bandė juos gaudyti ir leinti. Balandžiai net tūpė ant žmonių galvų, rankų ir kojų. Daug kas su jais fotografavosi, bet aš jų vengiau. Tada turėjome progos pavalgyti ir apsipirkti.

Paskutinę dieną Venecijoje, Italijoje, daug vaikščiojome ir fotografavomės. Tėtė visus nustebino pranešęs, kad turėsime gondolos irklavimo pamoką. Petriui ir man buvo smagus siurprizas! Mūsų šeima su mokytoja išplaukė į kanalą, kuriame ir vyko pamoka. Iš pradžių nebuvo lengva, bet pasistengėm ir išmokom. Mama ir Tėtė irgi turėjo progos pairkluoti gondolą mažesniuose Venecijos kanaluose, kur tylu, ramu ir nuostabiai gražu.

Po to keliavome į Murano salą šalia Venecijos. Ten gamina garsųjį Murano stiklą. Aš klausiau, kodėl stiklą gamina atskiroje saloje. Atsakė – kad išvengtų gaisro. Mums pasisekė pamatyti, kaip gaminamas meniškasis stiklas. Vienoje gamykloje stiklo menininkas, „maestro“, mums parodė, ką jis daro. Jis iš karšto ir dar minkšto stiklo masės padarė arkliuką ir gėlytę. Buvo labai įdomu. O Petras net gavo progą papūsti stiklą!

Šalia buvo krautuvė, kurioje parduodami stiklo dirbiniai. Ten buvo nuostabiai gražu. Nusipirkę Murano

stiklo grįžome į Veneciją, kur praleidome paskutinę naktį.

Kitą rytą vėl skubėjome į traukinių stotį. Man buvo liūdna skirtis su Venecija. Visą kelią miegojau, o po aštuonių valandų vėl atsiradau Vokietijoje.

Daug vaikščiojom po Munich miestą. Fotografavomės Marienplatz – Marijos aikštėje, kur yra senas rotušės pastatas ir naujas rotušės pastatas su „glockenspiel“ ir kariljonu. Jame lėlytės vaidina Vokietijos kunigaikščio vestuves, kautynes jo garbei ir šoka. Lėlytės juda skambinant varpams 11 v.r., 12 p.p. ir 5 v.v. Šalia – didžiulis bokštas su auksine Marijos statula. Sakoma, kad miestas bijojo epidemijų ir meldė Marijos apsaugos, todėl aikštę pavadinome jos vardu.

Paskutinę vakarienę valgėme garsiajame „Hoffbrau haus“ restorane. Po to paplaukiojome baseine ir grįžome į viešbutį.

Paskutinį kelionės rytą, po pusryčių, iš viešbučio į oro uostą keliavome traukiniu. Paskui buvo ilga kelionė lėktuvu atgal į Ameriką. Dėkoju Dievuliui, kad grįžome saugiai. Kokia nuostabi kelionė! Ar aš vėl norėčiau grįžti? Taip, bet gal po kelių metų. Ar man kelionė buvo įspūdinga? Žinoma. Aš šios kelionės niekada neužmiršiu. Ar siūlyčiau kitiems keliauti į Vokietiją ir Veneciją? Be abejo. Abi šalys yra gražios, o ypač Venecija, mano nuomone, gražiausias ir įdomiausias miestas pasaulyje.

## Lietuvių kapų lankymas



Susikaupime tikybos mokytoja Jūratė Venckienė ir mokiniai.



Lankome kapus.

Darijos Pakuckaitės nuotraukos

Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla kiekvienais metais mini Vėlines ir susirenka Forest Lawn kapinėse. Šiais metais, lapkričio 7-ąją, visi mokiniai, jų tėveliai ir seneliai, mokytojai 9 val. rytą rinkosi ne mokykloje, bet Court of Christos aikštelėje, kur ilsisi daug lietuvių.

Pradžioje tikybos mokytoja Jūratė Venckienė ir mokiniai dalyvavo susikaupimo valandėlėje, buvo kalbama apie Vėlines ir jų reikšmę. Po to visi pasimeldė už ten besiilsinčius lietuvius, už savo mirusius gimines, draugus ir artimuosius. Kiekvienas turėjo progos garsiai pasisakyti, ką nori prisiminti savo maldose šį ypatingą rytą. Vėliau visi nuėjome lankyti kapų, suradę lentelę su lietuviška pavarde, prie jos įsmeigdavome mažą trispalvę ir padėdavome gėlytę.

Šitaip kasmet mes papuošiame ir pagerbiame lietuvių kapus.

Darija Pakuckaitė

10 klasės mokinė,

Los Angeles lituanistinė mokykla



## MANO VIRTUVĖ

### Šventinis kepsnys – be jokio vargo!

Svečių laukimas nebūtinai turi būti ilgas ir varginantis darbas virtuvėje. Kartais puikų rezultatą galima pasiekti lengvai ir paprastai. To įrodymas – šis kepsnys. Galbūt norėsite išmėginti per šias Šv. Kalėdas.



### Druskoje keptas kiaulės kumpis

Reikės:

1,5–2 kg (apie 3–4 sv) kiaulienos kumpio  
4 kg (8 sv) druskos

Kepimo indo dugną padengti 3 cm (apie 1,5 colio) storio druskos sluoks-



niu, įdėti nuplautą, nusausintą kumpį, supilti likusią druską taip, kad uždengtų visą mėsą. K epti orkaitėje 180 laipsnių C (150 F) temperatūroje apie 2 val.

Iškeptą kumpį patiekite su mėgstamomis daržovėmis ir spanguolių, bruknių ar obuolių padažu. Ypač įdomus šis obuolių padažo receptas. Jis už-

ima laiko, jei obuolių košę norėtumėte virti patys, tačiau galima naudoti parduotuvėje pirktą geros kokybės, nesaldintą obuolių košę, tuomet padažo pagaminimas – labai greitas.

### Puikus, lengvai paruošiamas obuolių padažas

Obuolius nulupti, supjaustyti kubeliais ir kaitinti puodelyje ant mažos ugnies vis pamaišant, kol visai išgaruos skystis. Kadangi obuoliai verdami be cukraus, juos geriau sudėjus į švariai su soda išplautus stiklainiukus laikyti šaldytuve, kad nepradėtų rūgti.

O padažo paruošimas, kai jau turite obuolių košę, visai paprastas.

4 valgomieji šaukštai grietinės (geros kokybės!)

4 valgomieji šaukštai obuolių košės  
2 valgomieji šaukštai krienu

Viską sumaišyti ir pertrinti per sietelį. Šis padažas tinka ne tik prie kiaulienos, bet ir prie jautienos ar net šaltos virtos žuvies.

Skanaus!  
Jūsų Indrė

### Č. Senkevičiaus vedamųjų rinkinys „Dvylika metų“

Gerą vedamąjį parašyti yra nelengva. Turiningus, apmąstytus, gražia kalba parašytus vedamuosius sukurti gali tik retas talentas. Toks talentas yra Česlovas Senkevičius, per ketvirtį amžiaus „Tėviškės žiburiams“ parašęs daugiau kaip 1 200 vedamųjų.

Pirmoji Č. Senkevičiaus vedamųjų rinktinė „Penki taškai...“ pasirodė 2004 metais. Geriausi pastarųjų dvylikos metų vedamieji sugulė į knygą „Dvylika metų“ – kiekvieniems metams autorius atrinko po šešis straipsnius. Knygą išleido Pasvalio Mariaus Katiliškio biblioteka ir leidykla „Naujasis lankas“. Pasvalys – Česlovo Senkevičiaus gimtinė. Autorius nebijo kandaus žodžio, bet juk tokie ir turėtų būti vedamieji – taiklūs ir kartais kandūs.

Rinktinę „Dvylika metų“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.) Teiraukitės tel. 773-585-9500.

### CHIRURGAI

**PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS**  
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS  
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA  
Center for Health  
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126  
Tel. 331-221-9004

### VIDAUS LIGOS

**EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.**  
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS  
Kalbame lietuviškai  
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6  
Chicago, IL 60638  
Tel. 773-229-9965  
Valandos susitarus

### DANTŲ GYDYTOJAI

**DR. JOVITA KERELIS**  
DANTŲ GYDYTOJA  
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL  
Tel. 708-598-8101

**EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.**  
DANTŲ GYDYTOJAS  
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą  
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai  
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL  
25 E Washington, Ste 1121,  
Chicago, IL  
Tel. 708-422-8260

### SKAUSMO GYDYMAS

**DR. RENATA VARIAKOJYTĖ**  
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ  
7600 W. College Drive  
Palos Heights, IL 60463  
Tel. 708-361-5550  
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų  
skausmų gydymas

### AKIŲ LIGOS

**ARAS ŽLIOBA, M.D.**  
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA  
219 N. Hammes Avenue  
Joliet, IL 60435  
Tel. 815-741-3220

### ADVOKATAI

**Advokatas  
GINTARAS P. ČEPĖNAS**  
6436 S. Pulaski Rd.,  
Chicago, IL 60629  
Tel. 773-582-4500  
Valandos susitarus

### SIŪLO DARBĄ

ADMIN ASSISTANT – For appointment  
Coordinator, event/meeting planning,  
make travel arrangements, banking.  
Send resume to: [e.onez@aol.com](mailto:e.onez@aol.com) and  
text 708-607-2229 for follow-up.

### PARDUODA

**Parduodu:** Nissan Quest 2002 (po avarijos); Jeep (Grand Cherokee Loreda) 1996; Lincoln Continental 1976; Motociklas TRIUMPH, 750 cm3 1978 ir kita.  
Tel. 708-359-0899.

**Skaitykite  
„Draugą“ greičiau!  
[www.draugas.org](http://www.draugas.org)**

### ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško ligonių ar pagyvenusių žmonių priežiūros darbų su gyvenimu. Patirtis, geros rekomendacijos. Gali pakeisti ar išleisti atostogų. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 708-691-6542

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-615-5235.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje. Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-640-3559

■ Moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius ar vyresnio amžiaus žmones. Galite siūlyti ir kitus darbus. Leglūs dokumentai. Tel. 872-214-2203.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.

■ Nuoširdi slauga, gebėjimas bendrauti, sveikas naminis maistas, kasdieninis atėjimas ar buvimas visas 24 val. Tel. 779-774-8182

■ Moteris, turinti 20 metų ligonių slaugos darbo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 630-280-1347

■ Moteris, turinti CNA sertifikatą, labai geras rekomendacijas, slaugos darbo patirtį, ieško darbo. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 312-647-3208

### Kun. dr. prof. Kęstučio Trimako paskutinė knyga „Mano pasaulėjautos kelionė“

pasiekė Čikagą. Knygą sudaro trys dalys: 1. kun. Trimako parašyti tekstai apie savo jaunų dienų patirtį; 2. jaunystės dienoraščiai iš karo pabėgėlių stovyklų Vokietijoje; 3. atsiminimai apie autorių – su juo bendravusių, dirbusių asmenų įžvalgos. Knyga išleista kun. Trimako testamentu paskirtomis lėšomis.

Knyga parduodama „Drauge“. Jos kaina – 30 dol. (be persiuntimo išlaidų). Visos surinktos lėšos bus persiuntos į Lietuvą, į kankinės Adelės Dirsytės fondą.



## SVEIKATA

Taivano profesorius:

## „Nutukimas – lėtinis organizmo uždegimas“

**K**auno technologijos universitete (KTU) viešėjęs Taivano profesorius Chin-Kun Wang teigia: „Vakarų medicinos pagrindinis tikslas yra gydyti ligą, pavyzdžiui, stipriais vaistais ar chirurginiu būdu, o tradicinėje kinų medicinoje stengiamasi užtikrinti sklandų sveikųjų organizmo dalių veikimą ir su tuo susijusią gyvenimo kokybę“.

Atvirose visuomenei paskaitose „Žolelės tradicinėje kinų medicinoje ir mityboje“ Taivano Chung Shan medicinos universiteto mokslininkas, Taivano Mitybos asociacijos garbės prezidentas C. K. Wang pristatė tyrimus, kurie patvirtina augalinių preparatų, naudojamų tradicinėje kinų medicinoje, efektyvumą juos taikant vėžio gydymui bei profilaktikai kartu su Vakarų medicinos praktikomis – chirurgija, spinduliniu gydymu ir chemoterapija.

### Sujungia Rytų ir Vakarų medicinos žinias

Senovės Kinijoje imperatoriaus gydytojas mėgavosi gero gyvenimo privilegijomis – pagarba, dideliu atlyginimu ir priklausymu aukštesniesiems visuomenės sluoksniams. Tačiau tik tol, kol imperatorius nesusergavo. Tada pavojus iškildavo ir gydytojo gyvybei – jei imperatorius serga, vadinasi, gydytojas blogai atlieka savo darbą.

Taivano Chung Shan universitetinėje ligoninėje, kurioje dirba ir tyrimus atlieka profesorius C. K. Wang tyrėjų komanda, pacientams siūlomas gydymas sujungia Rytų ir Vakarų medicinos žinias.

„Pacientus skatiname priimti įprastą vakarietišką gydymą, tačiau įsikišame tam, kad sustiprintume sveikąją organizmo dalį. Remiantis mūsų tyrimais, toks požiūris labai efektyvus, pagerėja žmonių gyvenimo kokybė, jie sustiprėja pakankamai, kad galėtų tęsti gydymą“, – teigia C. K. Wang.

### Augaliniai preparatai – prieš vėžį

Paskaitoje, kurią kinų mokslininkas skaitė KTU, buvo pristatyti jo atstovaujamo universiteto tyrimai, kuriuose medicininiai augalų preparatai, naudojami tradicinėje kinų medicinoje, kombinacija buvo taikoma kaip papildomas gydymas vėžio pacientams.

„Visi žinome, jog agresyvus vėžio gydymas labai nualina organizmą – slenka plaukai, pakenkiama epiteliui, drastiškai sumažėja baltųjų kraujo kūnelių kiekis, o tada tenka nutraukti gydymą“, – sako C. K. Wang.

Universiteto mokslininkų grupė, naudodama tam tikras medicininis augalų preparatų kombinacijas, siekia pagerinti vėžio pacientų gyvenimo kokybę – kuriami preparatai pristabdo auglio augimą, mažina pašalinį poveikį ir gydo pažeistus audinius.

### Jei esi sveikas, vaistų gerti nereikia

Pasak medicinos profesoriaus, gydymas žoliniais preparatais – sudėtingas mokslas, kuriame svarbios tiek veikliosios, tiek pagalbinės medžiagos, kurias gauname kartu su augalu, tiek ir ekstrakto paruošimo būdas.

„Ekstrakte cheminių medžiagų efektyvumas gali padidėti, todėl labai svarbu žinoti, kaip žoleles paruošti. Kartais tam reikia labai aukštos temperatūros, kartais – labai žemos“, – pasakoja C. K. Wang.

Pasak jo, nors žoliniai preparatai gali būti naudingi sergant, sveikiems žmonėms juos vartoti derėtų atsargiai. Nemažai medicininis augalų yra toksiški, svarbiausia – jų dozavimas, perspėja mokslininkas.

„Mano žmona – tradicinės kinų medicinos gy-



dytoja. Ji teigia, jog nors žoliniai preparatai gali padėti įveikti ligą, jie ne visada tinka sveikiems žmonėms. Juk ir Vakaruose tas pats – jei esi sveikas, vaistų gerti nereikia“, – teigia C. K. Wang.

### Ligos – gyvenimo būdo pasekmė

Medicinos profesoriaus, atliekančio tyrimus funkcionaliojo maisto mokslo ir maisto papildų srityje, teigimu, be vėžio, kita pagrindinė žmonių sveikatos problema visame pasaulyje yra metabolinis sindromas. Jis apima kraujospūdžio padidėjimą, gliukozės apykaitos sutrikimą, cholesterolio kiekio kraujyje padidėjimą.

Pasak C. K. Wang, šis sutrikimas paprastai susijęs su nutukimu, kuris iš tiesų rodo lėtinį organizmo uždegimą. Jo rekomendacija – kontroliuoti kūno svorį.

„Savęs dažnai klausiu: kodėl mes negalime išgydyti vėžio? Matyt dėl to, kad taikome netinkamus būdus. Vėžys – chroniškų ligų pasekmė. Tikriausiai reikėtų gydyti diabetą, keisti gyvenimo būdą, mitybą, tada nulsūs ir uždegiminiai procesai“, – teigia mokslininkas.

### Saldaus gyvenimo pavojai

Paklaustas apie dietą, kurios reikėtų laikytis tam, kad būtume sveiki, tarptautinės Maisto papildų ir funkcionaliojo maisto draugijos prezidentas, šypso: „Žinau, kad, vadinamasis 'sveikas' maistas ne visada skanus“.

Universitetinėje Taivano Chung Shan ligoninėje besigydančius onkologinius pacientus gydytojai moko keisti gyvenimo būdą, visų pirma keičiant mitybą. Rekomenduojama valgyti daugiau daržovių nei vaisių, ypatingai vengti cukraus, miltinių gaminių. Maiste turėtų būti ir aukštos kokybės baltymų, tačiau C. K. Wang siūlo juos gauti ne tik iš žuvies ir mėsos,

bet ir iš augalinių šaltinių, pavyzdžiui, pupelių ar sojos pupelių.

„Maistas gali būti vaistas, – įsitikinęs profesorius, – tačiau reikia žiūrėti ko, ir kiek valgai. Valgyti galima visko, vardan laimingo gyvenimo, tačiau nevaičia piktnaudžiauti“.

Ypač, pasak jo, pavojingas cukrus – įvairūs epidemiologiniai tyrimai sieja jo vartojimą su daugeliu sveikatos problemų. Todėl C. K. Wang siūlo kavą ir arbatą gerti nesaldintą, atsargiai žiūrėti ir į vaisius – nemažai jų yra modifikuoti tam, kad būtų saldesni.

### Maisto mokslo vystymas – kritiškai svarbus žmonių išlikimui

Kolegai iš Taivano pritaria ir jį į Kauną pakviestą KTU Maisto mokslo ir technologijos katedros profesorius Rimantas Venskutonis.

„Maisto mokslo vystymas – labai svarbus žmonių ateičiai. Bendradarbiaudami šioje srityje viso pasaulio mokslininkai siekia kurti funkcionaliojo maisto produktus ir maisto papildus, tam, kad tokiuose produktuose esančiomis biologiškai vertingomis medžiagomis būtų galima užkirsti ligoms kelią. Tai – daug efektyvesnis būdas, nei gydyti ligas, kai jos jau išsivysčiusios“, – teigia R. Venskutonis.

KTU profesorius atskleidžia ateities planus – kartu su Lietuvos sveikatos mokslų universitetu (LSMU) kuriama nauja magistro studijų programa „Maisto mokslas ir žmonių mityba“, kurioje studentams bus suteikiamos kompleksinės žinios ir įgūdžiai.

„Sukaupta daug žinių ir patirties apie tai, kaip maisto komponentai gali padėti išsaugoti sveikatą ir net apsaugoti nuo ligų. Kartu su technologijos ir biomedicinos mokslo žiniomis, šios tarpdisciplininės studijos ir tyrimai yra kritiškai svarbūs žmogaus sveikatos išsaugojimui“, – teigia R. Venskutonis.

manoukis.lt



**Skaitykite „Draugą“ greičiau! [www.draugas.org](http://www.draugas.org)**



**PADEKA**  
**A † A**  
**HORSTAS ŽIBAS**

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie buvo su mumis šioje liūdesio ir skausmo valandoje.

Ypatingai dėkojame kunigui Valdui Aušrai už jautrius ir nuoširdžius žodžius, skirtus mūsų brangiam ir mylimam Vyru, Tėveliui ir Tėtukui.

Taip pat dėkojame visiems už pareikštas užuojautas asmeniškai, spaudoje ir laiškais.

Ačiū visiems už gėles ir aukas.

**Liūdintys žmona Aldona, dukros Sigutė, Jūratė ir anūkas Tadas**

**A † A**  
**DANUTEI DIRVONIENEI**

mirus, reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą vyrui RIMANTUI ir jo šeimai.

*Calihito Retana  
Adelė Pakenienė  
Vytautas Šarka*

**Šv. Mišios už Garbingosios  
Dievo Tarnaitės Marijos Kaupaitės beatifikaciją**

**Gruodžio 5 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto** Seselių Kazimieriečių vienuolyno koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Chicago, IL bus atnašaujamos šv. Mišios, meldžiant, kad Garbingoji Dievo Tarnaitė Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišias atnašaus kunigas Brian G. Walker, St. Benedict the African-West parapijos bažnyčios klebonas. Visi kviečiami.

Daugiau informacijos tel. 773-349-8064.

**2015-ieji – šilčiausi metai**



2015-ieji, pasak ekspertų, greičiausiai taps šilčiausiais metais nuo orų stebėjimo pradžios. Manoma, kad vidutinė temperatūra pirmą kartą bus laipsniu aukštesnė, lyginant su ikipramoniniu laikotarpiu XIX amžiaus pabaigoje, paskelbė Pasaulinė meteorologijos organizacija (WMO).

To priežastimi WMO nurodė ir žmogaus sukeltą klimato kaitą, ir pavojingą klimatologinį reiškinį „El Ninjo“, kai vandenynas atiduoda daug sukauptos šilumos. „Tai blogos naujienos planetai“, – sakė WMO generalinis direktorius Michel Jarraud. Be to, 2011–2015 metų laikotarpis bus karščiausias penkmetis nuo stebėjimų pradžios.

Klimatas šiais metais dėl įvairių priežasčių įeis į istoriją. Naują rekordą pasiekė šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracija. Visame pasaulyje buvo stebimi ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai, smarkios liūtytys dalyje Pietų Amerikos, Šiaurės Afrikoje ir Kinijoje.

ELTA

**A † A**  
**DANUTEI DIRVONIENEI**

mirus, reiškiamo gilią užuojautą vyrui RIMANTUI, sūnui VYTAUTUI, dukrai VIOLETAI su vyru ir visiems giminėms bei draugams.

Danutė Dirvonienė iškeliaudama Amžinybėn paliko Jos gyvenimo numintą taką – pilną žiburėlių... Amerikos lietuvių montessori draugijos globoje įsteigus montesorinio auklėjimo „Žiburėlių“ – Danutė palietė vaiką – kūrėją visiems laikams. Nuo 1983 metų „Žiburėlio“ lietuviška šviesa, per mažąjį vaiką, sklinda ir dabar...

Kartu liūdi

*„Žiburėlio“ montessori mokykla,  
lietuvių montessori mokytojos ir  
Amerikos lietuvių montessori draugija*

**A † A**  
**DANUTEI DIRVONIENEI**

mirus, reiškiamo giliausią užuojautą jos vyrui RIMANTUI, JAV LB Lemonto apylinkės Socialinio skyriaus direktoriui, dukrai VIOLETAI, sūnui VYTUI bei visiems giminėms ir artimiesiems.

Kartu liūdime.

*JAV LB Lemonto apylinkės  
valdyba ir nariai*

*Buvo dienos kupinos pilnatvės;  
Buvo darbas, džiaugsmas ir sėkmė greta,  
Buvo įkvėpimo ir kūrybos metas,  
Savęs aukojimas – kaip pareiga šventa.*

Su giliu liūdesiu atsisveikiname su šviesios atminties montessori mokytoja DANUTE DIRVONIENE, kurios pamokos buvo pasiekusios ir Lietuvą.

Nuoširdžią užuojautą reiškiamo jos šeimai ir artimiesiems.

*Lietuvos montessorininkių vardu  
Kauno Montessori pradinės mokyklos  
direktorė Virginija Skorupskienė*

Ilgametei „Vaiko vartai į mokslą“ valdybos narei

**A † A**  
**DANUTEI DIRVONIENEI**

mirus, reiškiamo gilią užuojautą vyrui RIMANTUI, dukrai VIOLETAI ir sūnui VYTUI bei visiems giminėms ir artimiesiems.

Kartu liūdime,

*„Vaiko vartai į mokslą“ taryba,  
valdyba ir nariai*

[www.draugas.org/mirties.html](http://www.draugas.org/mirties.html)



## PAS MUS IR APLINK MUS



■ **Praėjusio sekmadienio, lapkričio 29-osios** vakarą, automobilio partrenkta prie savo namų žuvo energinga Šv. Kazimiero parapijos Los Angeles narė, vyrtė Marytė Šepikaitė. Amžiną atilsį duok brangiai Marytei, Viešpatie, ir amžinoji šviesa jai tešviečia. Tegul ilsisi ramybėje.

■ **Šį šeštadienį, gruodžio 6 d., 5:15 val. p. p.** Copernicus Center kino salėje, 5216 West Lawrence Avenue, Čikagoje, įvyks dokumentinio filmo „Liberating a Continent: John Paul II and the Fall of Communism“ pasaulinė premjera. Filme girdėsime pokalbius su mons. Gintaru Grušu, LR prezidentu Valdu Adamkumi bei prof. Vytautu Landsbergiu. Įėjimas nemokamas. Gausiai dalyvaukime šioje neeilinėje peržiūroje. Plačiau apie šį unikalų dokumentinį filmą skaitykite šio šeštadienio „Draugo“ laidoje.

■ **Šv. Mišios už a. a. advokatą Joną Gibaitį** bus aukojamos Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje šį sekmadienį, gruodžio 6 d., 11 val. r. Prašome prisiminti a. a. Joną Gibaitį savo maldose.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) gruodžio 6 d. 10 val. r. švęsimė ant-

rajį Advento sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po šv. Mišių galėsite įsigyti pašventintų kalėdaičių savo Kūčių stalui. Šeštadienį, gruodžio 19 d., 1 val. p. p. bažnyčioje Advento rekolekcijas ves tėvas Lukas Laniauskas, SJ. Sekmadienį, gruodžio 20 d., po šv. Mišių – Kalėdinis pobūvis parapijos salėje. Dalyvaus Panevėžiečių klubo nariai. Įėjimas nemokamas. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Bernardinai.lt kviečia drauge išgyventi** adventinį laukimą – užsisakykite ir kasdien savo pašto dėžutėje rasite trumpą meditaciją, padėsiančią iki Kristaus gimimo šventės – Kalėdų. Gruodžio 8 d. Katalikų Bažnyčia pradeda Gailestingumo metus, todėl šįkart parinkome minčių iš popiežiaus Pranciškaus laiško, kuriuo jis praneša apie Jubiliejinius metus ir išskleidžia Gailestingumo prasmę.

■ **Gruodžio 6 d., sekmadienį, Apreiškimo** parapijos salėje, 70 Havemeyer Street, Brooklyn, NY 11211, nuo 11:15 val. r. iki 1:30 val. p. p. vyks Kalėdinė mugė. Ją rengia NY Tautodailės institutas, NY Lietuvių skautų tuntas ir Apreiškimo parapijos veiklos komitetas. Mugės metu, 11:30 val. r. ir 12:30 val. p. p., vyks kalėdinių šiaudinukų pamokos vaikams ir suaugusiems. Daugiau informacijos suteiks: Pat Sidas SID@aol.com, Rasa Sprindys vilkau72@yahoo.de ar ba Nida Schmedlen nida1012@gmail.com.

■ **Rytinio Long Islando Kalėdinė vakaronė** vyks gruodžio 19 d. 6:30 val. v. Moose Lodge, 51 Madison Street, Riverhead, NY 11901. Daugiau informacijos el. paštu: mtrulevicene@nylithuanian.org (Rasa Mitrulevičienė).

### ADVENTINIS ATSINAUJINIMAS

Šv. Antano parapijoje

1501 S. 50th Avenue, Cicero, IL 60804

*Pradedant Šventuosius Gailestingumo Metus*

Sekmadienį, gruodžio 13 d.

8:45 val. r. šv. Mišios parapijos bažnyčioje

9:40 val. r. Agapė – Pusryčiai su Adventine programa:

**Aldona Zailskaitė** pristatys savaitės susikaupimo temą

„Įvadas į Šventuosius Gailestingumo Metus: pop. Pranciškaus patarimai“.

Šv. Antano parapijos choro adventinis koncertas ir giesmės – vad. **Vilma Meilutytė**

Ketvirtadienį, gruodžio 17 d.

– Susitaikymas su Dievu – kun. **Gediminas Keršys** – parapijos bažnyčioje

5 val. p. p. Klausoma išpažinčių

5:30 val. p. p. šv. Mišios

Šeštadienį, gruodžio 19 d.

6 val. v. – susitikimas bei diskusijos su kun. **Luku Laniausku, SJ** lietuvių kavutės kambaryje, Šv. Antano mokyklos pastate.

Vaišės

**Namams pirkti paskolas**  
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais.  
Kreipkitės į  
**Mutual Federal Bank,**  
2212 West Cermak Road.  
Tel. (773) 847-7747

**Advokatas**  
**VYTENIS LIETUVNINKAS**  
4536 W. 63 Street  
Chicago, IL 60629  
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)  
Tel. 773-284-0100

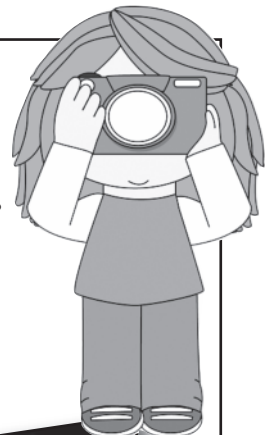
<http://draugokalendorius.org>

# Kur buvote? Ką matėte?

Papasakokite kitiems!

Įamžinkite susitikimus, šventes, parodas, koncertus ar kitus įvykius „Draugo“ puslapiuose.

„Draugas“ jungia mus visus  
– nuo vandenyno iki vandenyno!



**Humoristinis spektaklis ir muzikos šventė**  
„Kaip žmogus laimės ieškojo“

Š. m. lapkričio 7 d. Willowbrook Ballroom, Willow Springs, IL aktoriai ir muzikantai iš Lietuvos kartu su Čikagos „Sodžiaus“ kaimo kapela ir

popchoru „Svajonė“ atliko nuotaikingą programą visai šeimai. Skanus maistas, gėrimai, teatras, muzika – etnografinis vakaras sužavėjo įvairaus amžiaus žiūrovus. Šokių aikštelė priviliojo nemažai vaikų, ja pasinaudoti susigundė ir keli suaugę. Buvo labai smagu!

**O kur buvote jūs? • Praneškite – tai visai paprasta!**

Nuotraukas (neužmirškite įvardinti visų savo draugų!) su trumpu aprašymu siunčiate

„Draugo“ redaktorei Ramunei Lapas el. paštu [vyr.redaktore@gmail.com](mailto:vyr.redaktore@gmail.com)

Galite išsiųsti ir paprastu paštu – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629 (Nuotraukos bus saugomos „Draugo“ archyve)

**Atsiverčiate „Draugą“ ir skaitote apie pažįstamus žmones!**